

THE SARUM RITE
Breviarium Sarisburiense cum nota.

Tome C.
Fasciculus 10.
Pagine {1462}-{1556}.

Proprium de sanctis.
Festi Octobris.

Edited by William Renwick.

HAMILTON ONTARIO.
THE GREGORIAN INSTITUTE OF CANADA.
MMXV.

The Sarum Rite is published by The Gregorian Institute of Canada/L’Institut grégorien de Canada, c/o School of the Arts, McMaster University, 1280 Main Street West, Hamilton, Ontario, Canada L8S 4L8. The Gregorian Institute of Canada is affiliated with the School of the Arts, McMaster University.

The Sarum Rite is distributed over the internet through .pdf files located at:
www.sarum-chant.ca

This document first published January 1 2015.

Revised July 2022.

All rights reserved. This publication may be downloaded and stored on personal computers, and may be printed for purposes of research, study, education, and performance. No part of this publication may be uploaded, printed for sale or distribution, or otherwise transmitted or sold, without the prior permission in writing of the Gregorian Institute of Canada.

The Gregorian Institute of Canada/L’Institut grégorien du Canada is a charitable organization registered by the Federal Government of Canada.

www.gregorian.ca

© The Gregorian Institute of Canada, 2015.

¶ *Sanctorum Remigii, Germani, Vedasti et Bavonis, episcoporum et confessorum.*

(*j Octobris.*)

¶ *Ad matutinas ix. lectiones fiant : tres prime lectiones de communi plurimorum [episcoporum et]¹ confessorum dicuntur : et medie lectiones de sancto Meloro martyre dicuntur de communi unius martyris. Et tres ultime lectiones fiant de expositione Evangelii Sint lumbi vestri. [868]. et sic fiant ix. lectiones.*

Cetera omnia de communi plurimorum confessorum cum oratione ut supra, scilicet Exaudi quésusmus [Dómine].² {1460}.

Hac die erunt vespere de sancto Remigio sociisque ejus et memoria de sancto Thoma Herfordensi, non Sarum.

Oratio.

Deus qui ecclésiam tuam beáti³ pontíficis Thome⁴ angélica puritáte et virtútum glória decorásti : concéde nobis fámulis tuis, ut ejus suffragántibus méritis angelórum cum ipso mereámur agmínibus sociári. Per [Dóminum].⁵

Memoria de sancto Leodegario episcopo et martyre.

Oratio.

Deus qui hodiérna die beátum Leodegárium mártym tuum atque pontíficem glória et honore coronásti : tríbue nobis propícius ut qui glóriam non merémur, indulgentiam ipso interveniénte⁶ consequéamur. Per Dóminum.

I *Sancti Thome Herfordensis
episcopi et confessoris.*

non Sarum.⁷

(ij Octobris.)

Ad matutinas.

Lectio j.

BÉatus Thomas natiōne
Anglicus angélicus homo
iste de nobílibus paréntibus,
cathólicam originem trahens, a
priméva etáte morum honestáte

preclárus : sic in stúdiis litterárum
sollícitus profécit, quod tam in
humánis sciéntiis quam in divínis
honórem magistérii est adéptus.

Lectio ij.

Ic demum in ecclésia Herford-
énsi pastor efféctus : semper
stúduit de virtúte in virtútem ingrédi.
Qui in virtútum cúlmine pósitus, in

templo Dei sic effúlsit, ut mérito dici
posset présulum gemma. Jura vero
ecclésie sue viriliter defendébat :
indútus justítia ut lórica.

Lectio iij.

Ic pónifex curam ínopum
gerens : in elemósinis cibórum
et pannórum semper propriis mínis-
trans mánibus. In justis opéribus
semper devótus : corpus macerábat
próprium multo jejúnio. Obitum

suum sciens appropinquáre : frátribus
congregátis in unum dixit dissoluti-
ónem sui córporis imminére, et sóciis
suis dans ósculum pacis emísit
spíritum.

Medie lectiones de sancto Leodegario.

Lectio iiij.

BÉatus Leodegárius ex nobí-
líssima Francórum progénio
exórtus, et sacris lítteris
decénter imbútus : disponénte Deo in

Augustudunénsi urbe pónifex est
eléctus. Erat autem zelo Dei et amóre
férvidus : et in ómnibus Dei mandátis
meditátor assíduus. Erat tunc Ebro-

ínuſ major régie domus : cupiditatis face succénsus, et avarítie pesti nimis deditus. Qui Leodegárium justicie líneam inflexibíliter servare cognós- cens, eum grávitor cepit habére suspéctum : quia nec adulatiónis sibi ut céteri impendébat obséquium, et contra omnes minas suas cum

cognoscébat permanére semper intré- pidum. Mórtuo autem Clotário rege, et filio ejus Hildérico in regnum succedénte : Ebroínus plúrimis exósus, a mortis discrímine intervéntu Leodogárii subdúcitur, sed tamen tonsorátus Luxónio monastério in exílum dirígitur. Tu autem.

Lectio quinta.

REx autem Hildéricus, quia sanctum Leodegárium pre ómnibus sapiéntie luce esse con- spícuum cognoscébat : assídue in palátio secum retinébat. Cum autem vir sanctus regem a rectitúdinis trámite aberrántem redargúere cepí- set, prevéntus rex malórum consíliis, dum ejus verba ad emendatióne debúerat aptáre, de illíus morte occasiónes cepit inquirere. Tandem iniquórum factióne comprehénsus, sed intervéntu primórum palátií a

morte exémpitus : Luxónio monas- tério in exílum dirígitur. Non multo post rex a suis interficitur : et sancto Leodegário ad sedem suam redíre permíttitur. Ebroínus quoque, quia in castris Christi militáre non pótuit, seculária arma arrípuit, et totum quod passus fúerat in Leodegárium vindicáre dispósuit. Vir autem sanctus nichil jam de hoc século degréverat cogitáre : sed magis spiri- tuálem nequítiam quam terrénum hostem metúere. Tu autem.

Lectio sexta.

[150r.]

AIttit itaque Ebroínus ímpius exércitum : ut furóri suo satisfácere possit super Leodegárium. Quod cum vir Dei cognovísset : intrépidus de se Dómini expectábat judícium. Cum autem hóstilis exér- citus urbem irrúmpere festináret, timens vir sanctus ne quid damni commíssus grex pro se paterétur :

apértis claustris sponte se óbtulit pro óvibus, inimícis. Mox autem ab ejus cápito lumínibus evúlsis, et diu eo in custódia pósito sub inédia famis : cum incessánter eum Dómino réddere grátias Ebroínus cognovísset : lábia ejus secári fecit. Et cum nec sic a gratiárum actiōne cessáret : recrudes- cénte in ánimo ejus indignatióne,

jussit eum clam in abscónrita
silvárum duci, et ibi cápite truncári.
Quo facto, et a religiósis viris decénter

sepúlto : cepérunt ibi innúmera
miraculórum signa fieri a Dómino.
Tu.

Tres ultime lectiones de expositione Evangelii, Homo quidam peregre. [814].

C In natali sancti Leodegarii episcopi et martyris iij. lectiones fiant cum oratione ut supra scribuntur. Cetera omnia de communi unius martyris et pontificis. [729].

¶ Sancte Fidis virginis et martyris.

(vj. Octobris.)

⁸ Tres lectiones fiant : invitatorium duplex : cum hac oratione.

DEUS qui présentem diem beátę Fidis vírginis tue martýrio facis esse solénnem : presta ecclésie tue, ut

cujus méritis gloriáatur, ejus précibus adjuvétur. Per Christum Dóminum.⁹

Lectio prima.

Sancta Fidis¹⁰ Agennénsium civitáte oriúnda fuit, et ex paréntibus claríssimis splendidíssima proles procreáta : alúmna loci ipsíus in ortu, facta est patróna in passióni óbitu. Nóbilis quoque vétérum et generósa stirpe paréntum, sed facta Christi múnere nobílior : quia stola virginítatis cándida indúta, fulgens fide in Dómino Jesu Christo, odórem bone suavitatis protulit. Hec namque prima in civitáte Agénno : decus et exémplum martýrii magni cunctis Christi fidélibus fuit. Igitur cum eódem témpore preses sceleratíssimus nómine Daciánus diréctus a prophánis Dyocleciáno seu Maximi-

áno imperatóribus, qui tunc Románe arcis primátum régere videbántur, Agénum urbem ingrederétur, dolo instigátus diáboli quátenus sacrilégos beneficiis remuneráret, atque Christiánis íbidem metu ipsíus laterítibus atrocíssimas penas inférret : contínuo beatíssimam vírginem Fidem accersíri jussit, et suis conspéctibus duci precépit. At illa se sponte ministris óferens, corpúsque suum undíque signo sancte crucis muniens : tota intentiōne Dóminum precabátur. Et armáta sancte crucis vexíllo, fronte, ore et péctore, Sancto roboráta Spíritu : hílari ánimo perréxit. Tu autem [Dómine miseré nostri].¹¹

Lectio ij.

Cum autem astáret coram présidem¹² : blando sermóne ait ad eam, Quid est vocábulum nóminalis tui ? Cui consequénter sancta Fidis nullo metu pertérrita : respóndit, Fidis nóminalis et ópere vocor. Preses

dixit, Qui cultus, inquit, religiónis ac fidei tue ? Ad hec sancta Fidis respóndit, Ab exordio juventútis mee Christiána sum, et Dómino Jesu Christo tota mentis devotióne desérvio, illiúsque nomen confíteor :

illi me tota intentióne commítto. Preses vero callidíssima simuláta tranquillitáte : paulo indulgentius respondebit, Accipe inquit o júvenis puélla consílium pulchritúdini atque juventí tue necessárium, et cessa ab hac confessióne, et sacratíssime Diáne sacrífica, quia ipsa séxui vestro est consímilis : et multis te munéribus fáciam ditiórem. Quam promissiónem Christi virgo velut níchilum députans : ita respóndit, A patrum traditióibus cognóvi, quia omnes dii géntium demónia sunt : et tu michi blandíciis persuádere vis ut eis sacrificare débeam ? Preses vero ira commótus : ait ad vírginem, Ut quid deos demónia esse dícere presumpsísti ? Aut prostráto inquit córpore diis

sacrífica : aut divérsis te fáciam interíre torméntis. Tunc sancta Fidis¹³ secúra de prémio, exémplo magnórum mártirum roboráta : has áudiens minas, desíderans a terréna vita ad supérnam migráre glóriam, in hanc vociferatióne prorúpit dicens, Ego pro nómine Dei mei Jesu Christi non solum pati divérsa sum paráta torménta : sed et mortem in ejus confessióne subíre desídero. Tunc preses magis furóre succénsus, jussit satellítibus suis ut sanctam vírginem inférrent in lectum séreum, et super- [150v.] pósitam per quátuor partes exténdi, ignémque suppóni precépit : ut ejus ténera membra tam crudéli dirum-peréntur supplício.

Lectio iij.

Taque candéntem cratículam sanctíssima virgo ultro concén-
dens, divaricatis membris per quátuor
partes exténditur : lorísque férreis
coartáta per flámmeam cratem
provólvitur. Cui ímpii minístri férreis
batíllis ardéntes prunas subjíciunt :
adipéque flammis injécto, ad látera
usque tórrida incéndia subvoláre
cogunt : Cujus constántiam nulla
injuriárum vi superándam, nullóque
excogitatórum arguménto cruciátuum
repriméndam, beátus Caprásius

duóque fratres nómine et méritis Primus et Feliciánus, cum multis áliis admirantes, amóre Dei solíus ánhelo pectóre flagrántes tam fide quam ópere, contínuo huic se agóni sociavérunt : mortísque perículis se alácriter injecérunt. Predíctos autem sanctos omnes ad júgulum mortis una conspiratióne confértos, mox ut vidit sevus ille cárnifex, blandiméntis demulcére minísque terrére eos cepit : sed nec sic ullo modo fléctere eos pótuit. Sicque in ira gravi commótus,

ut se advérsus eos nullátenus prevalére sensit : ad últimum data senténtia, omnes simul cum beáta vírgine et gloriósa mártyre Fide, duci ad delúbra precépit, ubi aut diis immoláre, aut capitibus plexis ómnibus certum fiat vitam finíre. Ducti sunt ergo Christi mílités una cum beáta Fide ad predíctum locum. Ubi cum nulla vi possent compelli ad sacrificándum, capitibus cesis, uníus diéi hora cum triúmpho martýrii ad corónam glórie

felíciter simul perveníre meruérunt, ut quibus pulchra et venerábilis éxitit in fidei constántia societas : esset púlchrior atque excelléntior in martýrii societáte felícitas. De quorum passióne prídie nonas Octóbris nos gaudére et illustráre vóluit, qui gloriátur in sanctis Dóminus noster Jesus Christus : cui est cum Patre et Spíritu Sancto honor et glória in sécula seculórum amen.

Cetera omnia de communi unius virginis et martyris. [877].

¶ Sanctorum Marci, Marcelli, et Apulei martyrum.

(vij. Octobris.)

Invitatorium duplex, tres lectiones fiant de communi cum hac oratione.

[Orémus.]¹⁴

Sanctorum mártirum tuórum
Marci, Marcélli, et Apuléi, nos
quésumus Dómine¹⁵ beáta mérita

prosequántur : et tuo semper fáciant
amóre fervéntes. Per [Dóminum].¹⁶

Cetera omnia de communi plurimorum martyrum dicuntur. [739].

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

¶ *Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.*

(ix. Octobris.)

Ad primas vespertas.

[*Super psalmos*]¹⁷ ant. Sancti per fidem. [*Require*]¹⁸ in communi. [739].

Psalmi feriales.

Capitulum. Justórum ámine. in communi. [790].

R. Vir ínclitus. {1488}.

Hymnus. Sanctórum méritis. in communi. [739].

V. Letámini [in Dómino].¹⁹ [748].

AS:559; 1520-S:135v; 1531-S:150v.²⁰

3355. Ant. VIII.i.

N-sígnes * pre-có-ni- is alme tu-e no-bi-li- tá-tis

cónso- nant vo-ces col-laudán- tes verbo súpli-ci

pro-se- quámur, a- ve íncli- te mar-tyr ange- ló-rum

con-sors, a-posto- ló-rum só-ci- us, prophe-tá-rum con-

cí-vis, et mártý-rum cohé- res, sancte Di- oný-si

{1470}

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

The musical notation consists of two staves of square neumes on four-line red staves. The lyrics are written below the staves:

cum só-ci- is tu- is   intercé-de pro nostra   omni- úm-
 que sa- lú-te. *Ps. Magnificat. 69**.

Oratio.

Deus qui hodiérrna die beátum Dionýsium virtúte constántie in passióne roborásti, quique illi ad predicándum géntibus glóriam tuam Rústicum et Eleuthérium sociáre

dignátus es : tríbue nobis quésumus, ex eórum imitatióne pro amóre tuo próspera mundi despícere, et nulla ejus advérsa formidáre. Per [Dóminum].²¹

Ad matutinas.

AS:559; 1520-S:135v; 1531-S:150v.

Invit.
IV.i.

1015.

The musical notation consists of two staves of square neumes on four-line red staves. The lyrics are written below the staves:

- do-ré-mus * re- gem mag- num Dó- mi-num.

†Qui in sanctis su- is semper est mi-rá- bi- lis.

Ps. Ve-ní- te. 13*.

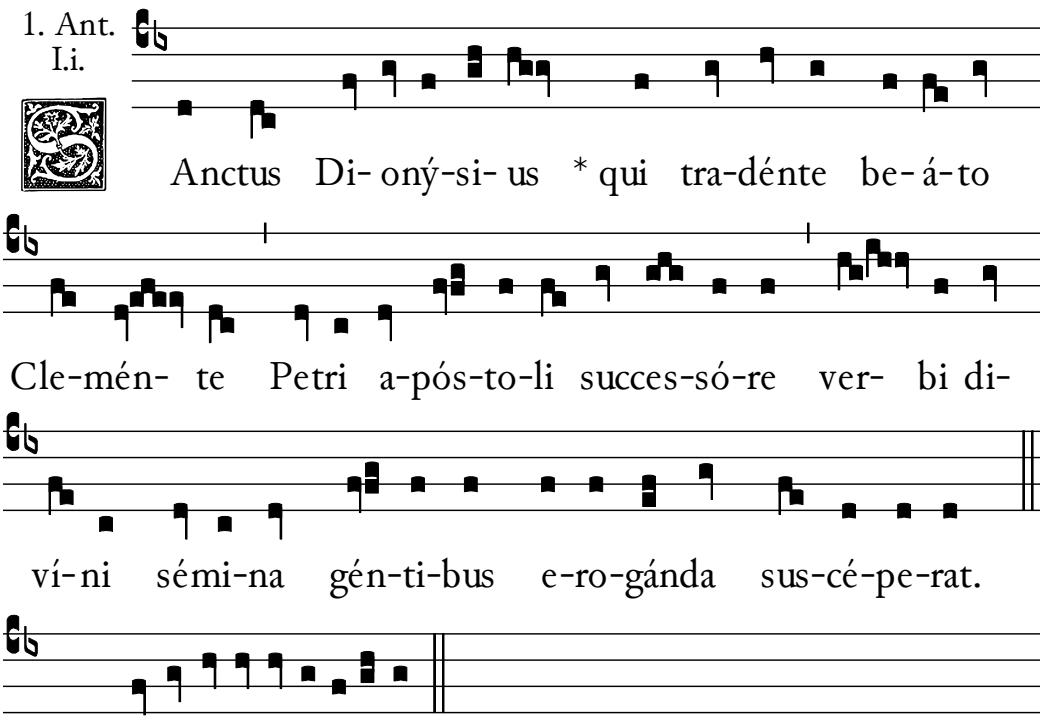
Hymnus. Sanctórum méritis. [in communi.]²² [742].

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

¶ *In j. nocturno.*

AS:559; 1520-S:135v; 1531-S:150v.²³

1. Ant. I.i. 4775.

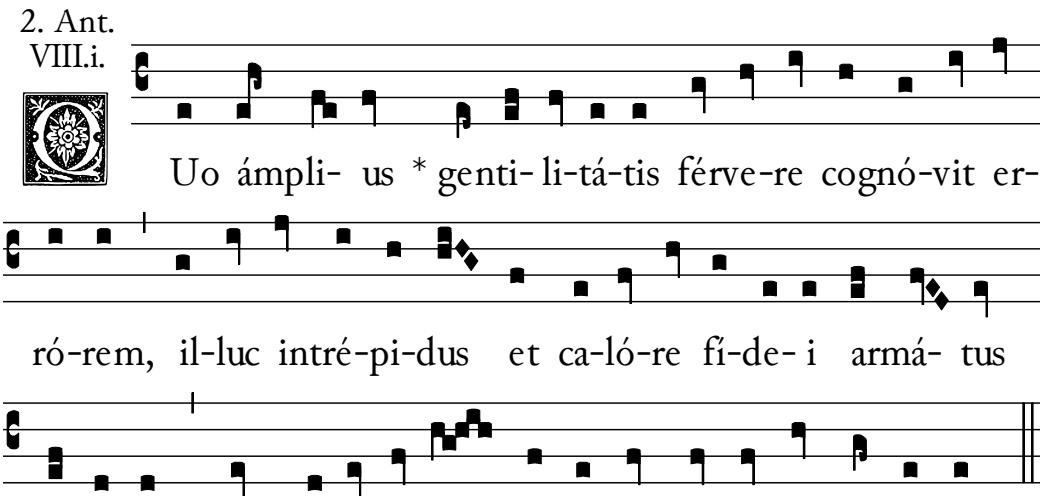

Anctus Di- oný-si- us * qui tra-dénte be- á-to
Cle-mén- te Petri a-pós-to-li succes-só-re ver- bi di-
ví-ni sémi-na gén-ti-bus e-ro-gán-da sus-cé-pe-rat.

Ps. Beátus vir. (j.) [12].

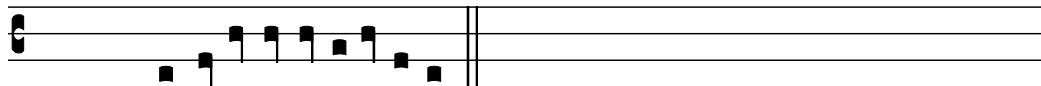
AS:559; 1520-S:135v; 1531-S:150v.

2. Ant. VIII.i. 4553.

Uo ámpli- us * genti- li-tá-tis férve-re cognó-vit er-
ró-rem, il-luc intré-pi-dus et ca-ló-re fí-de- i armá- tus
accéssit, et Pa-rí-si- us Dómi-no du-cénte pervé-nit.

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

Ps. Quare fremuérunt. (ij.) [12].

AS:560; 1520-S:136r; 1531-S:150v.²⁴

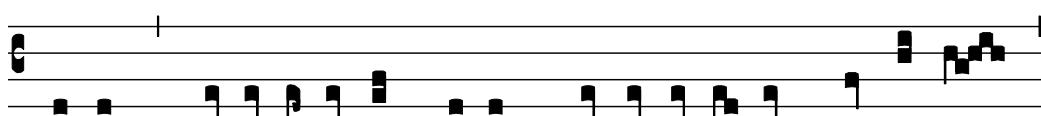
3. Ant.

VIII.i.

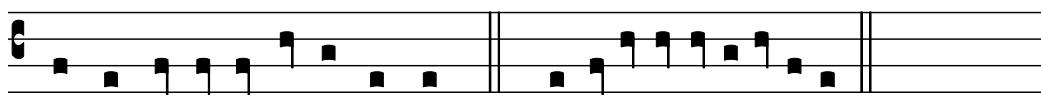

3939.

On vé-ri-*tus* * incré-du-le gentis expé-te-re fe-ri-

tá-tem, qui- a virtú-tem su- am pre-te-ri-tá- rum pe-ná-rum

re-cordá-ti- o robo-rá-bat. *Ps. In Dómino confido. (x.) [19].*

V. Letámini [in Dómino].²⁵ [748].

Lectio prima.

Deciósus athléta Dómini Dionýsius²⁶ cum arcis Ro- máne mériis sui preséntiam intulit : beátum Cleméntem pontíficem sancte et summe²⁷ apostólice sedis ápicem gubernántem invénit. A quo digno est cum honóre suscéptus : et loco máxime veneratiónis est hábitus. Quem beátus Clemens inter mítuam collocutióñem apostolicárum sanctiónum : sic allocútus est dicens, Vides mi frater Machári²⁸ Dionýsi

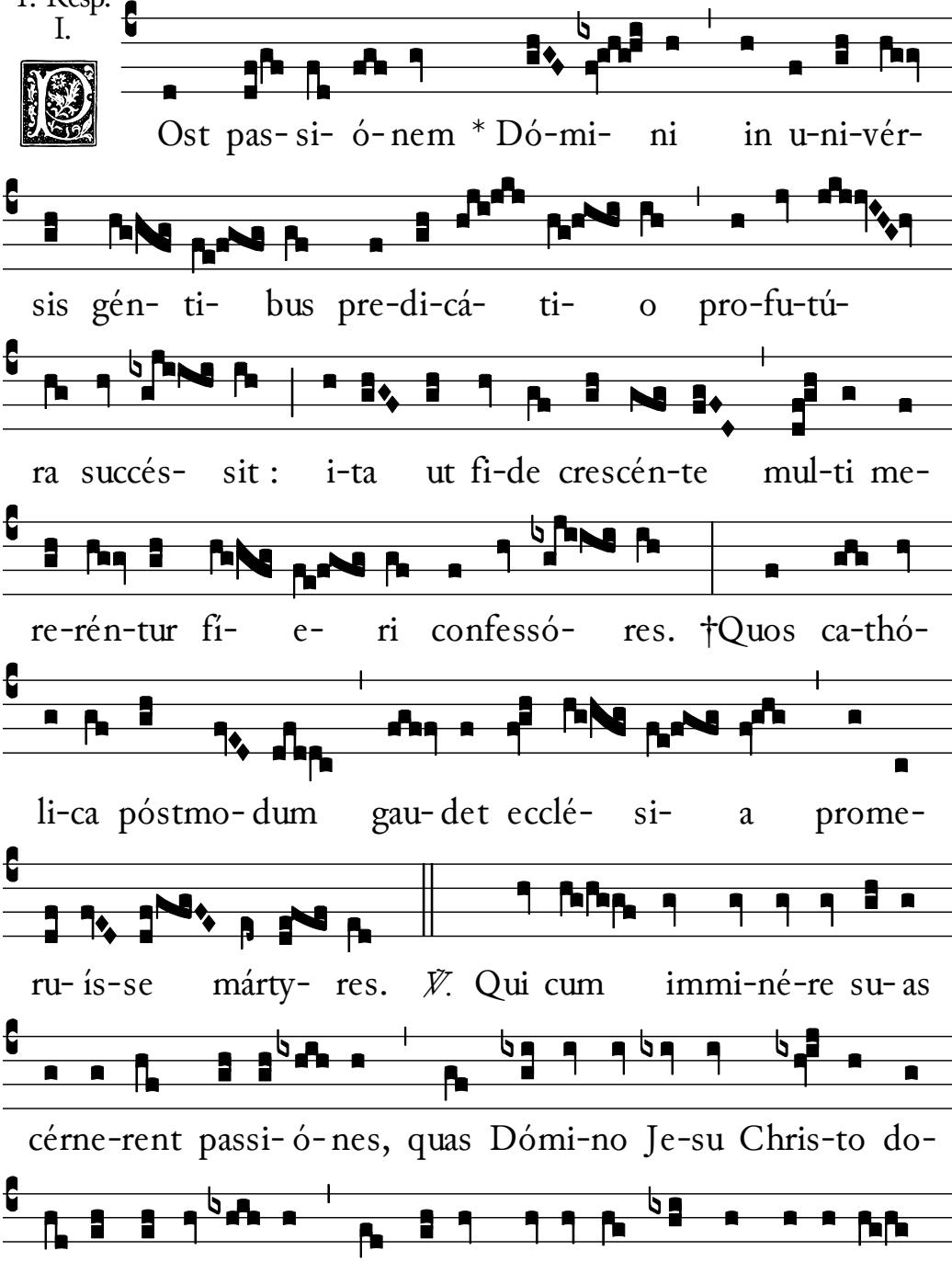
quanta messis est Domínice satiónis : et quam pauci sunt operárii. Quia ergo de ómnibus cathólice pietátis es [151r.] sufficiénter edóctus, in tui apostolátus sorte, omnem suscípiens Gálliam, perge in nómine Dómini : opus fac evangeliste, ministérium tuum imple. Et ne vereáris multitúdinem et atrocitátem gentis barbárice : pro certo sciens quia qui plus labórat, plus mercédis accípiet. Tu [autem Dómine miseré nostri].²⁹

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

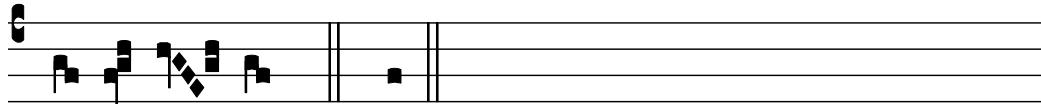
AS:560; 1520-S:136r; 1531-S:151r.³⁰

1. Resp.
I.

7402. Ost pas-si- ó-nem * Dó-mi- ni in u-ni-vér-
sis gén- ti- bus pre-di-cá- ti- o pro-fu-tú-
ra succés- sit : i-ta ut fi-de crescén-te mul-ti me-
re-rén-tur fí- e- ri confessó- res. †Quos ca-thó-
li-ca póstmo-dum gau- det ecclé- si- a prome-
7402a. ru- ís-se márty- res. ¶ Qui cum immi-né-re su- as
cérne-rent passi- ó-nes, quas Dómi-no Je-su Chris-to do-
cénte di-dí-ce- rant re-plé-ti Spí-ri-tus Sancti grá-ti- a

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

do-cu- é- runt. †Quos.

Lectio secunda.

Socios quoque ei et commi-
nístros verbi plures et probátos
viros adhíbuit beátus Clemens : et
data pace ómnibus, ita hanc vere
fraternitátis societátem sancívit abíre.
Qui simul properántes, et circumcírca
Dóminum predicántes : appulérunt
pórtui Arelaténsium civitatis. Et
exínde quibúsdam in partes neces-
sárias prout ei visum fúerat destinátis,

idem Dionýsius machárius,³¹ quo
ámplius apud Gállicas gentilitátis
férvere cognóvit errorem, illuc
intrépidus et calóre fidei armátus
accéssit : et Parísius Dómino ducénte
pervénit. Que Parisiorum cívitas ut
sedes régia nobilitáte multa pollébat.
Hunc ergo locum Dei fámulus élégit
expeténdum.

AS:560; 1520-S:136v; 1531-S:151r.³²

2. Resp.

VI.

6791.

Rá- ti- as * ti-bi Dómi-ne qui infes-tán tes

i-ni-mí-ci já-cu- la pro-ba-ti- ó- nem fi-dé-li- um

tu-ó- rum presti-tís-ti es- se et non vúl- ne-

ra, sed ta-lem tu- is marty-ri-bus trí- bu- is pro la-bó-

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

re mercé- dem. †Ut nul- lum tu ó-rum fu- ísse
 6791a. gáu- de- at hos- tis imbél- lem. ⁊ Qui-ní-mo
 perpé- tu- um e- is largí- ris tri- úmphum : ut ecclé-si- e
 tu- e semper sint in ex-ém-plum. †Ut nul- lum.

Lectio iij.

Cum primo fide armátus et confessiónis constántia roborátus beátus Dionýsius Parísius accessísset intrépidus, atque íbidem deductióri tempore immorátus, máximam Christi grátiam in lucrándis pópulis fuísset adéptus : ecclésiam illuc³³ juxta facultátem suárum virium, utque novus adhuc ádvena póterat, in honórem Dómini nostri Jesu Christi constrúxit. Ubi officia devóte Dómino serviéntium clericórum ex more constítuit, probatásque persónas honóre secúndi órdinis ampliávit : incessánter restítuens pópulos Crea-

tóri, quos a divíno³⁴ cultu revocáverat creatúre. Cinctus ergo fide, et devotíone pópuli quam in constructíone basílice et reverénti frequentatíone cernébat ádmodum roborátus, totis exhortatíonis nísibus, et signórum prodigiis satagébat : quátenus quos arripiébat mundo, dignos fáceret celo. Tantas enim per illum Dóminus dignabátur exércere virtútes : ut rebél- lium corda gentílium non minus miráculis, quam predicatíone obtí- neret. Miróque modo inérmi viro, non valébat plebs armáta resistere : sed subdébat se illi pótius certátim

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

Gallicánus cotúrnus, atque Germánica cervicósitas, jugúmque Christi suáve impóni sibi acta córdia contritíone poscébat. Ab ipsis quoque destrue-

bántur ydóla quorum sumptu fúerant et stúdio fabricáta : et invénto salútis portu ydolorum gaudébant naufrágio. Tu autem.

AS:561; 1520-S:136v; 1531-S:151r.³⁵

3. Resp.

IV.

6190.

Ea-tíssimus * Di- oný-si- us Chris-ti mar-
 tyr tra-dén-te be- á- to Clemén- te e-ro-gán-da gén-
 ti- bus sémi-na di-ví- na sus- cé- pit. †Et quo ampli-
 us genti-li- tá-tis erró- rem férve-re cognó-
 vit. ‡Il-luc intré-pi-dus et ca-ló-re fi-
 de- i armá- tus ac- cés- sit. ¶ Et Pa-rí-si-

6190a.

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

us Dómi-no du-cénte pervé- nit : non vé-ri-tus in-
cré-du-le gentis expé-te-re fe-ri- tá- tem. †Et quo.
¶ Gló-ri- a Pa-tri. 94*. ¶ Ill-luc.

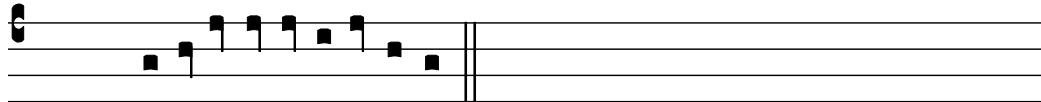
¶ *In ij. nocturno.*

AS:561; 1520-S:137r; 1531-S:151r.³⁶

4. Ant. VIII.i. 2560.

Cclé-si- am * il-lis que necdum in lo-cis e-rat,
et pó-pu-lus il-le no-vam constrúx-it, ac offí-ci- a
servi- énti- um cle-ri-có-rum ex mo-re constí-tu- it : pro-
táisque persó-nas honó-re se-cúndi órdi-nis ampli- á-vit.

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

Ps. Dómine quis. (xiiij.) [23].

AS:562; 1520-S:137r; 1531-S:151r.

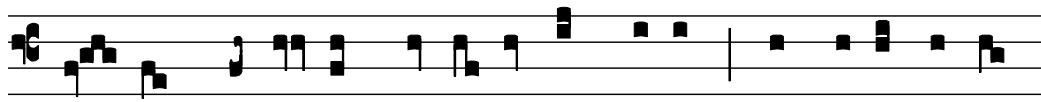
5. Ant.

I.i.

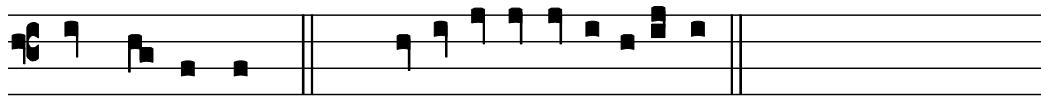

1805.

Inctus ergo fi-de, * et mi-se-ri-córdi- am ante

po- nens paulá- tim so-ci- á-bat De-o : quos di- á-bo-lo

subtra-hé-bat. *Ps. Conserva me. (xv.) [25].*

AS:562; 1520-S:137v; 1531-S:151r.

6. Ant.

VII.i.

3767.

I-róque mo- do * i-nérmi vi-ro non va-lé- bat

plebs armá-ta re-síste-re. *Ps. Dómini est terra. (xxij.) [93].*

V. Exultent justi in conspéctu Dei.

8070.

R. Et delecténtur [in letícia].³⁷

Lectio iiiij.

Audiens de beáto Dionýsio immaníssime crudelitatis³⁸ bélua

Domiciánus, in tantam rábiem indignatiónis exársit, ut ubicúnque

per se, vel per suos satélites Christiánum quémpiam reperísset : aut cógeret diis sacrificáre incéstis, aut divérsis penis addíctum, gládio tráderet puniéndum. Dirígitur proín-de preféctus Fescénninus Sisínnius cum ingénti strépitu ad partes occidentálium régiónum, ut sanctum senem nominatissimúmque doctrína virum, et virtútum insígnibus pre-

cípum Dionýsium, ubicúnque reperíre posset perquírens : ait ydólis thurificáre compélleret, aut torméntis [151v.] lacerátum imménsis, inter cétera étiam secúndum leges Románas, utpóte eum qui contra senátus ac reipúlicas promulgatiónes, contráque impérium égerat, nudum públice virgis cesum secúri percúteret. Tu autem.

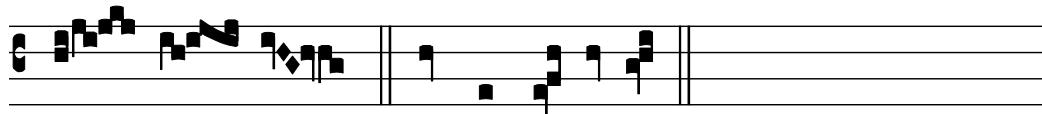
AS:562; 1520-S:137v; 1531-S:151v.³⁹

4. Resp.
VII.

7753. Antas * per il-lum Dó- mi- nus digna-bá-
 tur ex-érce- re vir- tú- tes. † Ut re-bél-li- um
 corda non mi-nus mi-rá- cu- lis quam pre-di-
 ca- ti- ó-ni- bus ob- ti- né- ret. // In
 quo lux ce- léstis grá-ti- e : in-effa-bí-li- ter ra-

7753a.

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

di- á- bat. † Ut re-bél-li- um.

Lectio v.

Taque predíctus Fescénninus Sisínnius suíque commanipuláres pro beáti Dionýsii inquisitióne Galliarum pénétrant fines. Quibus adhuc procul pósitis : sancti viri célebre nomen innótuit. Unde ámplius effe ráti : cursu velocióri tuméntibus áni mis vúltibus trucidíssimis⁴⁰ Parísius adiérunt. Ubi beátm Dionýsium contra incrédulos dimicántem et predicatione contínua pópuli multi-

túdinem ad fidem invenérunt exhortántem. Cum quo étiam beátum virum Eusticum archipresbýterum, et Eleuthérium archidyáconum predicationis et divíni obséquii comminístros : persecutórum dirus furor invénit. Hi sancti viri a beáti Dionýsii nunquam sustinuérunt abésse presentia : quos abínvicem crudélis insectatió per martýrii certámina separáre non preváluit.

AS:562; 1520-S:137v; 1531-S:151v.⁴¹

5. Resp.

V.

Qum sa-crumb * mysté- ri- um sanctus Di- o-
ní-sy- us ce-le- brá- ret in cárce- re appá-ru- it
e- i Dómi- nus Je-sus Chris- tus cum mul-ti-tú-

6559.

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

di-ne ange-ló- rum. †Dansque il- li sanc-ta dix-it,

Ac-ci-pe hoc ca- re me- us quod mox complébo

6559a. ti- bi u- na cum Pa- tre me- o. *V. Me-cum*

e-nim est máx-imá merces tu- a : et hiis qui audí- e-

rint te sa-lus in regno me- o. †Dansque.

Lectio vj.

DEnique imperiáli jussióne super captúra sancti pontíficis Dionýsii divulgáta : ab innumerábili pene catérrva demoniacórum virórum cùrritur et sanctus Dómini cápitur, conspúitur, colaphizátur, deridétur, illúditur, loris duríssimis crudelíssime ligátur, tráhitur, et una cum sancto Rústico et Eleuthério, prefécti pré-sentie sístitur. Quem cum nímia se-veritáte preféctus allóquitur dicens, Tu ne es ille nephándíssimus senex, qui dicérис Dionýsium Iónicus : et

agnomináris Machárius, qui étiam déorum nostrórum cultúram evácuas, et invictíssimi príncipis statúta contémnis ? Cui beatíssimus Dionýsius ait, Senex quidem sum córpore, sed fervóre fidei atque salutári confessióne Dómini et Salvatóris mei Jesu Christi, máneo semper novus : et novos illi filios per ministórium predicationis mee, et fontem sacri baptismátis gígnere non cesso. Preféctus dixit ad beátum Dionýsium, Dic ergo cujus núminis te profitéris

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

esse cultórem, et cujus conditónis es ? Tunc hii tres beatíssimi viri Dionýsius, Rústicus, et Eleuthérius, dono Spiritussáncti inspiráti et zelo fidei inflammáti, ita sono unius vocis eisdémque verbis, cum non nisi unus interrogarétur, reddídere respónsum : ac si unius hóminis ore sermo procéderet. In hoc ínquiunt manífestum est nos esse veríssimos Christiános, cum corde credámus, ore

confiteámur, et ópere pio colámus Patrem et Fílium et Spíritum Sanctum, unum Deum et Dóminum : ita ut in Trinitáte perfécta et plenitúdo sit divinitátis, et úntas potestátis. Preféctus dixit, Non michi visum est de his quicquam vobíscum ágere. Sed si magni príncipis jussis obedíre et deos venerári neglítitis : non verbórum sed vérberum conflictiónē viríliter decertábo. Tu.

AS:563; 1520-S:138r; 1531-S:151v.⁴²

6. Resp.

VII.

E-cum est * e-nim máx-ima mer-ces tu- a

7138.

et his qui audí-ve- rent te sa-lus in reg- no

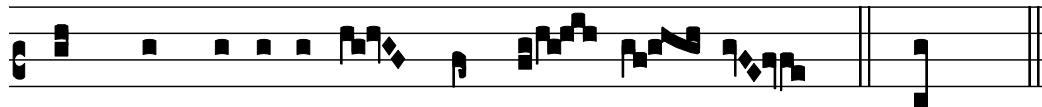
me- o. †Nunc fá-ci- es fórti-ter. †Et e- rit no-

7138a.

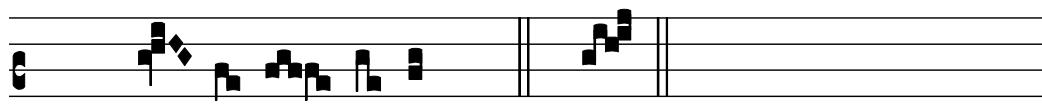
men tu- um in lau- de. ⁊ Di-léc- ti-

o et be-nígni-tas quam ha-bes semper : pro qui-bus

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

cúmque pe-tí- e-ris impe- trá- bit. †Nunc.

X. Gló- ri- a Pa-tri. 95*. †Et.

¶ In iij. nocturno.

AS:563; 1520-S:183v; 1531-S:151v.⁴³

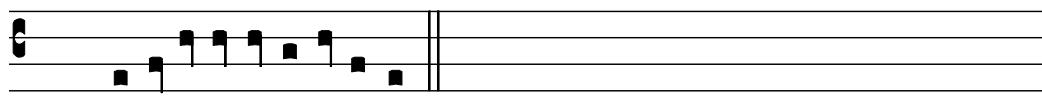
7. Ant.

VIII.i.

5107.

Antas per il-lum * Dó-mi-nus digna-bántur ex-ér-
ce-re virtú-tes, ut re-bél-li- um cor-da nómi- nus mi-
rá-cu-lis quam pre-di-ca-ti- ó-ni-bus obti-né-ret.

Ps. Exultáte justi. (xxxij.) [165].

AS:563; 1520-S:138v; 1531-S:151v.

8. Ant.

VIII.i.

2468.

Um sa-crumb * mysté-ri- um be- á-tus Di- o-ný-

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

si- us ce-lebrá-ret in cárce-re, appá-ru- it e- i cum
 mul-ti-tú-di-ne ange-ló-rum Dómi-nus Je-sus Christus.

Ps. Benedícam. (xxxij.) [166].

AS:563; 1520-S:138v; 1531-S:151v.

9. Ant.

VIII.i.

2097.

Ansque il-li * sancta dix-it, Ac-ci-pe hoc ca-re me-
 us quod mox complébo ti-bi u-na cum Pa-tre me-o.

Ps. Deus venérunt. (lxxvij.) [254].

X. Justórum ánime [in manu Dei sunt].⁴⁴ 426.

Lectio vij.

Sancti Dómini tortóribus trádi-
 sed loca penália ducti sunt, et in
 conspéctu Rústici et Eleuthérii, ut
 tormentórum ipsíus terróre ab
 intentióne sua resipíscerent, precíosus

campidúctor eórum et fortíssimus
 athléta Dómini Dionýsius expoliátur :
 et toto córpore⁴⁵ nudus a ternis
 mítitum terniónibus vicíssim flagel-
 látur nec víncitur. Qui inter crépitus

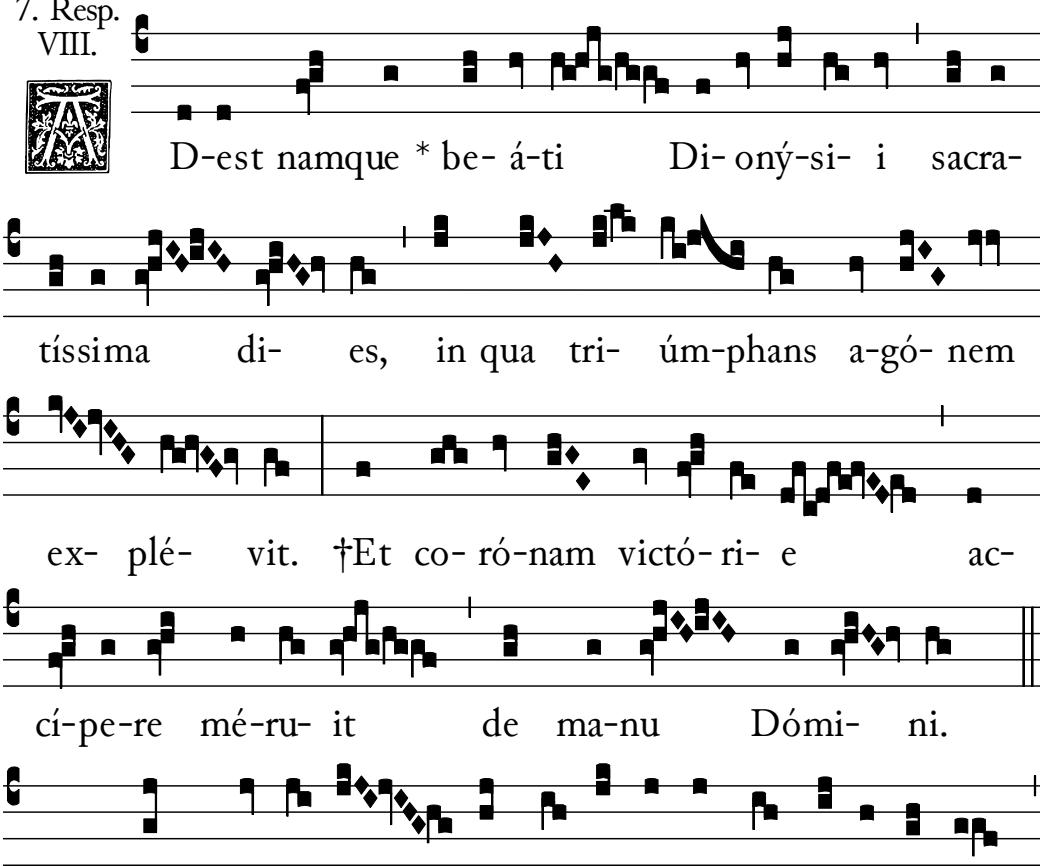
[152r.] vérberum Dei glóriam collaudáre, et commilitónes suos ut ad hec se invíctos preparárent commonére : omnésque fidéles ut hinc in Domínica fide corroboréntur non désinit predicáre. Flagellántur étiam Rústicus et Eleuthérius satis acérrime, et imménso cathenárum póndere simul sancti Dómini onerántur : et in ergástulum tenebrosíssimi cárceris retrudúntur. Indéque ad prefécti auditiónem re-

dúcti, in catástis exténsi et flagelláti : Dómino grátias referébant. Beatís-simus et acceptábilis Christi hóstia Dionýsius, in óculis suórum super lectum férreum suppósitis flammis nudus exténsus est : et cantábat dicens, Dómine Jesu Christe, qui dedísti michi periculosórem ignem in cupiditáibus víncere : fac ad nóminis tui glóriam et hanc adustiónem me superáre. Tu autem.

AS :564; 1520-S:138v; 1531-S:152r.⁴⁶

7. Resp.
VIII.

6033. D-est namque * be- á-ti Di- ony-si- i sacra-
tíssima di- es, in qua tri- úm-phans a-gó- nem
ex- plé- vit. †Et co- ró-nam victó- ri- e ac-
cí-pe-re mé-ru- it de ma-nu Dómi- ni.
6033a. Quem Dómi-nus post a-póstolo-s sic hono-rá-vit

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

ut omnem Gál-li- am e-jus a-posto-lá-tu insigní- ret,
qui que e- am su-o sán-gui-ne consecrá- vit.
†Et co- ró-nam.

Lectio viij.

Cumque ambústo toto córpore levátus fuísset : ad béstias ferocíssimas in rábiem multo jejúnio excitátas est proiectus. Contra quas fáciens signum crucis, invocáto nómíne Dómini : in mansuetúdinem eas convértit. Preparántur ei quoque ingéntia clibáni incéndia, et in ea vir Dómini vexíllo sanctas crucis armátus projícitur : sed flamme in refrigérium commutántur. Redúcti sunt dilúculo obligáti justi in vínculis : et custódie cárceris íterum mancipáti. Cum post multas ad pópulum exhortáções qui eum sequéndo cácerem irrúperat, beátus Dionýsius sacrum mystérium celebráret in cárcere : hora qua frangebátur panis sanctus, in quo ipse et pópulus communicáre débébat, resplénduit hujúsmodi lux de celo

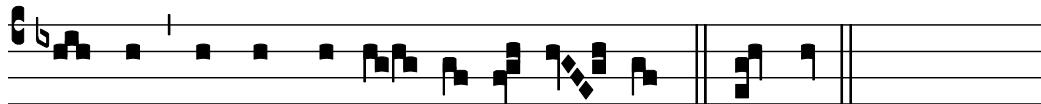
super eum et omnes qui áderant qualem nemo eórum ántea víderat. In qua véniens appáruit ei Dóminus Jesus Christus étiam cunctis vidéntibus quibus est datum vidére : cum multitúdine angelórum. Et accípiens panem sanctum dedit illi dicens, Accipe hoc care meus quod mox complébo tibi una cum Patre meo : quóniam mecum est máxima merces tua, et his qui audíerint te salus in regno meo. Nunc fácies fórtiter : et memória tua erit in laude. Diléctio et benígnitas quam habes semper : pro quibuscúnque petíris impetrábit. His quoque explétis : assunt carnífices qui Christi fámulos de squalóre cárceris educéntes : prefécti obtútibus presentavérunt. Tu autem.

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

AS:564; 1520-S:134v; 1531-S:152r.⁴⁷

8. Resp. I.

7897. **V**ir íncliy-tus * Di- oný- si- us martyr Dómi-
 ni pre-ci- ó- sus succénsus igne di-ví-ni a-mó- ris
 constán- ter sus- tí-nu- it supplí- ci- a passi-
 ó- nis. †Et per imma-ni-tá-tem tormentó- rum per-
 vé- nit ad so- ci- e- tá- tem ange-ló-
 rum. **V**. Cu-jus intercéssi- o no-bis obtí-ne- at vé-
 ni- am : que per tormén-ta passi- ó-nis e-térrnam mé-ru- it

pal-mam et sempi-tér-na co-ró-nam. †Et per.

Lectio nona.

Cumque Christi mártires, Dionýsius, Rústicus, et Eleuthérius, in agónia⁴⁸ pari confessióne fidei et virtútis constántia roboráti, post nímia torménta gloriósum martýrium complére elegíssent : júdicis abstrácti conspéctibus, et íterum velut ab início virgis pùblice nudi cesi, et suis véstibus reindúti, e regióne ydóli Mercúrii ad locum constitútum edúcti, ad decollationem sunt génuá fléctere jussi. Tunc beátus antistes Dómini Dionýsius manus expándens, et óculos ad celum érigens : ait, Deus Deus meus qui creásti me : tibi grátias ago pro cunctis que fecísti et ostendísti michi, atque dignátus es operári per me. Nunc jam Dómine per corónam martýrii cum frátribus meis servis tuis : súscipe me. Tuos tue misericórdie comméndo : quos tibi nostro ministério et tuo sanguine acquisísti. Cunctos étiam qui te per nos petérint ut pollícitus es cle-

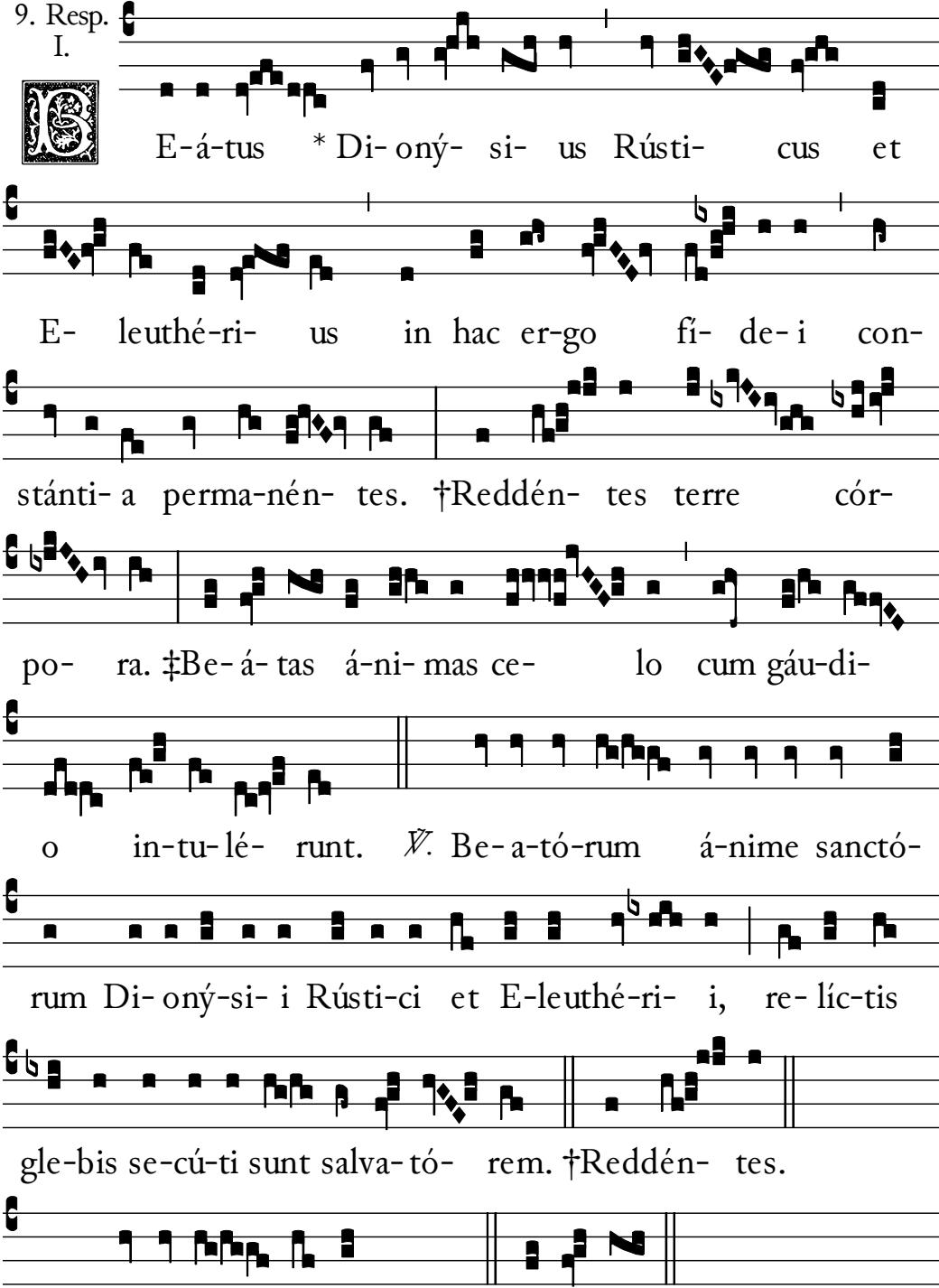
ménter exáudi : quóniam tuum est regnum et potéstan, cum Patre et Sancto Spíritu in sécula seculórum. Cumque cuncti fidéles qui áderant respondíssent Amen, pósitis génibus et proténsis cervícibus, uno eodémque moménto, ebetátis secúndum prín-cipis precéptum secúribus decolláti sunt : atque in hac fidei constántia permanéntes, reddéntes terre córpora, béatas celo ánimas intulérunt. Quorum cum a corpóribus abscíssa cápita videréntur : eórum étiam tunc lingue Dóminum fatebántur. Ad declaránda quoque precíosi mártiris [152v.] Dionýsi mérita, sanctum se cadáver ejus eréxit, et caput próprium líctoris secúri truncátum, péndulis cepit bráchiis vectitáre : atque ab illo montis cacúmine, duóbus fere miliáribus angélicis comitántibus turmis, gressúsque virtúte Christi regénte, portávit. Tu autem.

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

AS:564; 1520-S:139r; 1531-S:152v.⁴⁹

9. Resp. I.

6202. E-á-tus * Di- ony- si- us Rústi- cus et
 E- leuthé-ri- us in hac er-go fí- de- i con-
 stánti- a perma-nén- tes. †Reddén- tes terre cór-
 po- ra. ‡Be- á- tas á-ni- mas ce- lo cum gáu-di-
 6202b. o in-tu- lé- runt. // Be- a-tó-rum á-nime sanctó-
 rum Di- ony-si- i Rústi-ci et E-leuthé-ri- i, re- líc-tis
 gle-bis se-cú-ti sunt salva- tó- rem. †Reddén- tes.
 // Gló-ri- a Pa-tri. 93*. ‡Be- á- tas.

[*Ante laudes.*]

V. Justi autem imperpétum vivent.

8112.

[*R.* Et apud Dóminum est merces eórum.]⁵⁰

¶ *In laudibus.*⁵¹

AS:565; 1520-S:139v; 1531-S:152v.⁵²

1. Ant.

I.i.

I sancti * vi- ri a be- á-ti Di- o- ný-si- i

3042.

nunquam susti-nu- é- runt a-bés-se pre-sénti- a :

quos in u-num interro-gá-ti- o percussó-ris invé-nit.

Ps. Dóminus regnávit. (*xcij.*) [45].

AS:565; 1520-S:139v; 1531-S:152v.⁵³

2. Ant.

VI.

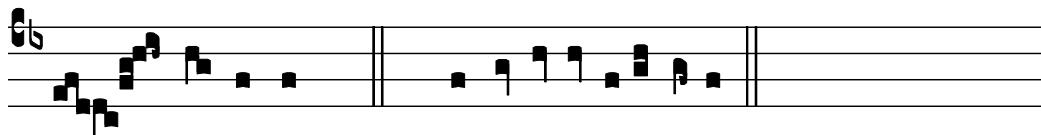

N hac ergo fí-de- i * constánti- a perma-néntes,

3238.

reddéntes terre córpo-ra, be- á-tas ce-lo á- ni-mas

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

in- tu- lé- runt. Ps. Jubiláte. (xcix.) [46].

AS:565; 1520-S:139v; 1531-S:152v.⁵⁴

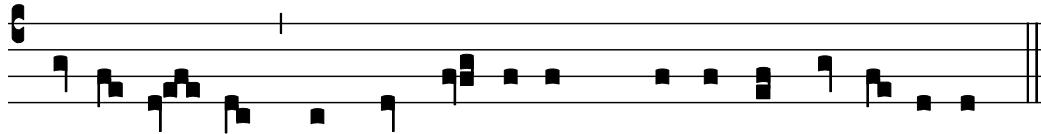
5097. 3. Ant.
I.i.

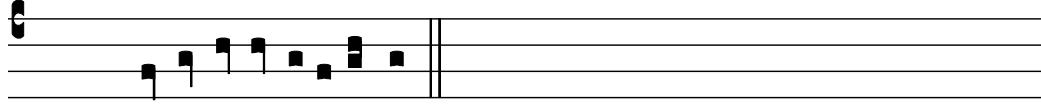
A-li namque ad Dómi-num * me-ru- é-runt pro-fes-

si- ó-ne mi-grá- re : ut ampu-tá-tis ca-pí-ti-bus adhuc

pu-ta-ré- tur lingua pál-pi-tans Dómi-no confi- té-ri.

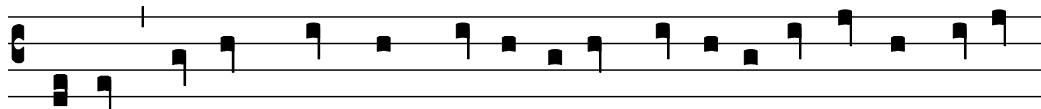
Ps. Deus Deus. (lxij.) [47].

AS:565; 1520-S:140r; 1531-S:152v.⁵⁵

1571. 4. Ant.
VIII.i.

E-á-ta ními- um * et De-o nostro gra- ta so-cí-

e-tas, inter quos nec primus alter pó-tu- it esse nec térti-

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

us : sed Tri-ni-tá-tem confi-tén-tes, tri-no me-ru-é-runt
 de-co-rá- ri marty-ri-o. *Ps. Benedícite. (Daniel iij.)* [48].

AS:566; 1520-S:140r; 1531-S:152v.⁵⁶

5. Ant.

IV.i.

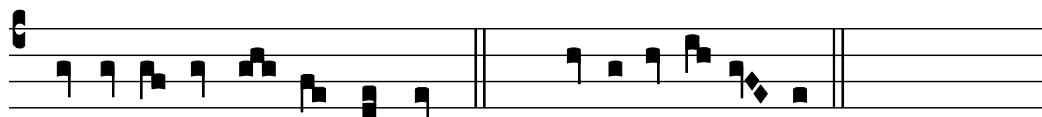
2701.

T fac-ta est * comes mul-ti- tú-do ce-lés- tis ex-

érci-tus ex-á-nimi córpo-ris be- á- ti Di- oný-si- i

ca-put própri- um depor-tántis, laudans De- um et di-cens

Gló-ri- a ti-bi Dó-mi-ne. *Ps. Laudáte. (cxlvij.-cl.)* [49].

*Capitulum. Justórum ánime. [in communi.]*⁵⁷ [790].

Hymnus. Rex glorióse mártymurum. [771].

*XV. Mirábilis Deus [in sanctis suis].*⁵⁸

8141.

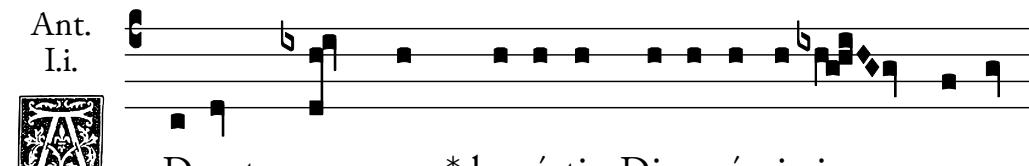
*[R. Et gloriósus in majestáte sua].*⁵⁹

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

AS:566; 1520-S:140r; 1531-S:152v.⁶⁰

1264.

Ant. I.i.

D-est namque * be- á-ti Di- ony-si- i sacra-

tíssima di- es in qua tri- úmphans a-gónem explé- vit :
et co-ró-nam victó-ri- e accí-pe-re mé- ru- it de ma-nu
Dómi-ni. Ps. Benedíctus. 52*.

Oratio. Deus qui hodiérna. {1471}.

¶ *Ad primam.*

Ant. Hi sancti viri. *j. de laudibus.* {1491}.

Ps. Deus in nómine. (*lijj.*) [95].

¶ *Ad iij.*

Ant. In hac [ergo].⁶¹ *ij. de laudibus.* {1491}.

Ps. Legem pone. (*cxxvij. 33.*) [132].

Capitula, responsoria et V. de communi plurimorum martyrum dicuntur ad omnes horas. [780].

¶ *Ad sextam.*

Ant. Tali namque. *iij. de laudibus.* {1492}.

{1494}

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

Ps. Defécit. (*cxvij. 81.*) [141].

¶ *Ad nonam.*

Ant. Et facta est. *v. de laudibus.* {1493}.

Ps. Mirábilia. (*cxvij. 129.*) [150].

¶ *Ad ij. vespertas.*

Ant. Hi sancti viri. {1491}.

Psalmi feriales.

Capitulum. Justórum ámine. [*in communi.*]⁶² [790].

Hymnus. Rex glorióse. [772].

¶. Mirábilis. [192].

AS:566; 1520-S:140v; 1531-S:152v.⁶³

Ant. I.v.

3999.

be- á- te * Dí- o-ný-si magna est fi-des tu- a, in-

tercé-de pro no-bis ad Dómi-num De- um nostrum, ut qui

qua-li-tá- te ti-bi su-mus dis-sími- les : su- a grá- ti- a

largi- énte fá-ci- at es-se consórtes. *Ps. Magníficat. 53**.

Oratio [Deus qui hodierna,]⁶⁴ *ut supra.* {1471}.

Sancti Dionysii sociorumque ejus martyrum.

Memoria fiat de sancto Gereone sociisque ejus martyribus, cum hac oratione.

Oratio.

PResta quésumus omnípotens Deus, ut sicut sanctórum mártirum tuórum Gereónis, Victóris, Cássii, Floréntii, sociorúmque eórum nos natalítia celebránda non desérunt : ita júgiter suffrágii⁶⁵ comiténtur. Per [Dóminum].⁶⁶

Sancti Gereonis sociorumque ejus martyrum.

¶ *Sancti Gereonis sociorumque ejus
martyrum.*

(x. Octob.)

*Invitatorium duplex. Tres lectiones fiant. Cetera omnia fiant de communi pluri-
morum martyrum [723]. cum oratione [Presta quésumus.]⁶⁷ precedente. {1496}.*

¶ *Sancti Nigasii⁶⁸ sociorumque ejus martyrum.*

(xj. Octob.)

Tres Lectiones fiant. Invitatorium duplex cum hac oratione.

Deus qui sanctam nobis hujus diéi letítiam⁶⁹ in honore sanctórum mártirum tuórum Nigásii, Quiríni, et Scuvículi consecrásti :

adéstō famílie tue précibus et dona, ut quorum festa celebrámus, eórum mérito et auxílio sublevémur. Per [Dóminum].⁷⁰

Lectio j.

Sicutus Nigásius⁷¹ epíscopus, et presbyter Quirínus, Scuviculúsque dyáconus, qui a sancto Cleménte Petri apóstoli successóre cum beáto Dionýsio in Gállias ad predicándum dirécti fúerant : cum audíssent Rothomagénsium metrópolim, demónum spurcítiiis ydolorúmque superstítionibus sordidíssimam, roboráti exémplo sanctíssimi Dionýsii, ad eam quantócius veníre atque ab ydolórum cultúra ad fidem Christi revocáre, voto commúni decrevérunt. Tunc Domiciánus insánia corréptus, quendam suum preféctum nómine Sisínnium ad deléndum Christianitátis nomen : cum magno

apparátu in Gállias diréxit. Qui omnes Galliarum perágrans partes, Parísius pervénit : ibique sanctum Dionýsium, Rústicum, et Eleuthérium, divérsis et nímiis torméntis pro fide nóminis Christi trucidávit.⁷² Publicáta vero senténtia proditíonis Christianórum : cóperit étiam sanctum Nigásium epíscopum cum Quiríno presbýtero ac Scuvículo dyácono ab eo loco discessísse, et in partes Rothomagénsium iter arripuisse. Quos velócius ipse prósequens : invénit eos in quodam foro quod dicitur Scannis, verbum Dei pólulis predícantes. Tu autem [Dómine miseré nostri].⁷³

Lectio ij.

Tunc Sisínnius malígnō inflátus spíritu : his verbis allóquitur sanctos Dei, Estis ne vos seductóres

pérfidi qui cum sene illo nequíssimo quem Parísius extínxi, ad everténdum pólulum venístis ? Cui sanctus

[153r.] Nigásius, Consuetúdinis inquit vestre est : ut semper advérsus Christi famúlos falsa comménta argumentétis, quia ex patre diábolo estis, cùjus desidéria vultis fáceré. Nam quia nos dícitis seductóres, non sumus seductóres : sed reductóres hóminum ad cognitionem Creatóris sui. Neque ut tu impróperas evértimus pópulum : sed convértimus eum ad viam veritatis et pacis. Sisínnius dixit, Quia ergo convértitis pópulum : convértite et vosmetípsos ad cultúram deórum nóstrórum. Quod si noluéritis, in conspéctu eórum quos decepístis : male subácti períbitis de terra. Cui sancti

mártires quasi ex uno ore respondéntes dixérunt, Ne putas hóminum stultíssime nos minis tuis terréri. Quod enim mináris : diu est quod optámus. Quod implére cupis : ex multo témpore desiderámus. Nos enim pro Christi nómine moriéntes : ad vitam perpétuam felíciter transíbimus. Tu autem nisi resipíscas : cum patre tuo diábolo in inférní barátro morte puniéndus es. Et ídeo quod peritúros dicis nos, falsum est : quia occisi placébimus Dómino in regióne vivórum, tu vero cum antiquo hóminum hoste damnátus ignem patiérис etérnum.

Lectio iij.

Tunc Sisínnius ira succénsus : precépit amputári cápita eórum. Cumque decolláti fuíssent, jussit eórum córpora ávibus et impróbis cánibus ferísque devoránda derelínqui : sed omnípotens Deus jussit ea ab ángelis intácta custodíri. Recedéntibus vero satellítibus, ac succédente témpore noctúrni siléntii, erécti sunt mártires ángelis comítibus : apprehensisque propriórum córporum capitibus, properántes pervenérunt ad flúvium cui vocábulum est Itta.⁷⁴ Transmeatóque vado ante hanc horam homínibus incógnito, et idcirco deínceps ob sanctórum me-

móriam vadum Nigásii nuncupáto : requievérunt in ínsula ejúsdem flúminis ameníssima. Quedam autem matróna nómine Piéntia, sanctórum móntis ad fidem Christi convérsa, assúmptis sanctíssimis viris claris áctibus et nomínibus ex ipsórum collégio presbýteris, suscépit córpora sanctórum, et sepelívit ea honorífice in eódem loco : dans ipsum locum sui prédii cum omni sua facultáte ad sanctórum memóriam. In quo loco tam ab ipsis quam a céteris fidélibus devótis, edificáta est ecclésia : in honóre sanctórum Nigásii epíscopi, Quiríni presbýteri, et Scuvículi

Sancti Nigasii sociorumque ejus martyrum.

---

dyáconi. In qua florent beneficia
eórum usque in preséntem diem, ad
laudem Dómini nostri Jesu Christi :

qui vivit et regnat cum Deo Patre in
unitáte Spíritus Sancti Deus, per
ómnia sécula seculórum amen.

Cetera omnia de communi plurimorum martyrum. [739].

¶ *Translatio sancti Edwardi regis et confessoris.*⁷⁵

(xij. Octob.)

Festum inferius duplex.

Ad j. vespertas.

Ant. Amávit eum. *in communi.* [846].

Psalmi feriales.

Capitulum. Justum dedúxit. *in communi.* [852].

[*R.* Miles Christi. *in communi.*]⁷⁶ [817].

Hymnus. Iste conféssor. *in communi.* [792].

X. Amávit eum. [800].

Ant. Similábo eum. [*in communi.*]⁷⁷ [847].

Ps. Magníficat. 53*.

Oratio.

D Eus qui beátum regem Edwárdum confessórem tuum eternitatis glória coronásti : fac nos

quésumus ita eum venerári in terris,
ut cum eo regnáre pójissimus in celis.
Per [Dóminum].⁷⁸

Tunc eat processio ad altare ejusdem si habeatur : cantando responsorium Sancte N. Christi conféssor. vj. in communi. [811].

X. Ora pro nobis beáte Edwárde.

[*R.* Ut digni efficiámur.]⁷⁹ [530].

Oratio.

D Eus qui unigénitum Fílium tuum Dóminum nostrum Jesum Christum gloriosíssimo rege⁸⁰ Edwárdo in forma visíbili demon- strásti : tríbue quésumus, ut ejus

méritis et précibus, ad etérnam ipsíus Dómini nostri Jesu Christi visiónem pertíngere mereámur. Qui tecum vivit.

In redeundo de sancta Maria.

¶ *Ad completorium omnia fiant sicut in festo sancte Trinitatis. [397].*

¶ *Ad matutinas et ad alias horas omnia fiant sicut in festo unius confessoris et abbatis [839]. : exceptis capitulis.*

Novem lectiones fiant sine expositione Evangelii.⁸¹

Lectio j.

JReciósus athléta Dómini et rex insígnis⁸² Edwárdus : ex antíquis Anglórum régibus generósa carnis origine pródiit oriúndus. Cujus pater Etheldréodus éxitit : Emma⁸³ Richárdi ducis Normannórum filia,⁸⁴ mater fuit. Ex utróque látere sanguinis nobilitáte fulsít ingénuus : cujus avus ceno-

biórum fundátor Edgárus, primo in régibus Anglórum monárchiam solus obtínuit. Editus ergo puer egrégius Edwárdus, máxima paréntum enútritur diligéntia : et in etáte ténera Sancti Spíritus⁸⁵ informátur disciplína. Tu autem Dómine [miserére nostri].⁸⁶ [153v.]

Lectio ij.

VErum ingruénte grandinósa Danórum tempestáte, ad avos suos in Néustriam gloriósus puer tradúcitur : ne tam immáni procélla seviéntium flúctuum cítius absorberétur. Tandem Dei nutu eádem rábie barbárica cessánte, mittúntur post illum duces regni et pontífices

religiósi, festivóque⁸⁷ ómnium tri-púdio addúcitur : et in regno Anglórum christus Dómini conse-crátur. Sicque concórdat volúntas Dómini juraménto pópuli, ut⁸⁸ quod diu ante optábant⁸⁹ impléndum : implétum célitus gratulántur sacraméntum.

Lectio iij.

IN die glorióse festivitatís, quam in advéntum Spíritus Sancti de supérnis serenávit ignis : rex insígnis Edwárdus apud Westmonastérium in ecclésia beáti Petri apostolórum príncipis agébat in sceptris. Circa⁹⁰

horam vero eádem qua salutáris víctima agni paschális a pópulo percípit, rex gloriósus prorúpit⁹¹ in risum : ita ut qui astárent miraréntur per circúitum. Post perácta solénnia a suis inquíritur : que in risu

significátio teneáatur. Rex inquit Dácie⁹² cui Sueíno júnior⁹³ erat vocábulum, infinítā classe paráverat⁹⁴ Anglie fines invádere : et suo principátui subjugáre. Cunque de scapha⁹⁵ ad navem in quam ingrédi debébat pedem exténderet, justo Dei judício elápsus córruit : et demérsus

in mari miserabíliter expirávit.⁹⁶ Hoc plácuit Altíssimo, ut michi revelétur e celo, et in hujúsmodi gáudio tripudiávit mea inténtio : et quod nephánto príncipi versum est in pernícier, Anglórum exercítui collátum, est ad salútem. Tu autem.

Lectio iiii.

Frat aliquando prefátus princeps in ecclésia Westmonastérii, ad sancte et indivídue Trinitátis altáre : et cum eo devótus Dei servus comes Leófricus. Rex itaque preclárus astans ante mensam Christi in oratióibus, in illa hora qua Patri sacérdos immolábat Fílium : vidi astare super mensam Dóminum eúndem Jesum Christum. Qui déxtera regem benedícens exténsa suam

utrísque maniféstat spéciem, speciosúsque visíbilem exhibet majestátem. Cumque comes soli sibi visiónem hanc osténsam exístimans loco se móveret ut dómino suo tanta gáudia communicáret : respíciens eum rex, prémonet ut stet quemádmodum stabat. Sta inquit sta : sústine et expécta. En quem vides vídeo : et quem visibíliter cernis, visíbilem adóro. Tu autem.

Lectio quinta.

Duo viri ex Anglis oratiónis causa Hierosólymam profécti : óbviam habuérint láctei seniórem candóris reverendíque ádmodum vultus. Qui cum ab eis didicísset cujus essent regiónis ícole, quisve eórum rex esset : sic eos allóqui exórsus est, Rogo vos fratres ad regem vestrum revertímini : eíque quod per vos

mandavéro annunciáte. Ego sum Johánnes apóstolus et evangelista, qui sanctum regem Edwárdum propter castitátem dílico : quia eum próximum Deo cognósco. Vice legatiónis mee ad ipsum fungi vos póstulo : quem hujúsmodi salutári convénit intersígnó.⁹⁷ Tu autem.

Lectio vj.

Cum ad celebritatem ecclésie cujusdam dedicatiōnis assisteret, ut sub nōminis mei título Creatōri Deo consecrāri debuisset, in peregrīni spēcie eídem regi appárui : et pro sancti Johánnis amóre beneficium elemósine supplicávi. Qui ad vocem meam pietatis motus viscéribus, regum quem gestábat ánulum de dígito extráxit : michi quoque muní-

fica largitiōne consignávit. Quem ob amórem et devotiómem hóminis Dei, usque hódie conservávi, eíque munus remítto cum glória : infra tempus módicum dona redditūrus gratiōra.⁹⁸ Nam infra preséntis anni dimidium, immortali mecum vestiétur syndóne : qui gloriósa carnis prefúlget integritatē.

Lectio viij.

Revérsi itaque ad pátriam próspero itínere legati apostólici, regem ádeunt, introductique in cubículum, salutatiōnem ex parte apóstoli premittunt : ánulum pór-rigunt : et quecúnque sibi injúncta fúerant per órdinem expónunt. Ad audítam nunciórum legatiōnem rex sanctus tripúdiat : et corde et ánimo

veheménter exultat. Grárias inquit Deo et sancto ejus apóstolo, quod me nequáquam reliquérunt ingloriūm : quem ad regnum⁹⁹ glórie invitavérunt [154r.] gloriósum. Exultans et gaudens ad eúndem véniam, qui vos de tam longínqua peregrinatiōne redúxit ad pátriam : et me ad palmam vocáre dignátus est etérnam. Tu autem.

Lectio viiij.

Rex ergo gloriósus diem sue vocatiōnis expectábat devótus, seque ita preparáre satagébat ad éxitum : ut vallári preséntia sanc-tórum mererétur angelórum. Anno Domínice incarnatiōnis millésimo

sexagésimo quinto, in ipsa nocte qua Virgo puérpera sine dolore Regem seculórum intácta progénuit : advérsa córporis valitúdine¹⁰⁰ rex gloriósus afflígitur : et jocunditas diéi plaga recénti in palátio prepéditur.

Lectio nona.

Post dedicatiōnem itaque basílice beáti Petri, sanctórum videlicet die innocéntium celebrátam, áccitis

rex sacri altáris sacerdótibus et ministris, et salutáribus Domíni corporis ac sanguinis sumptis hu-

míliter sacraméntis, in vere fidei confessióne, et unius Dei sincéra professióne,¹⁰¹ inter sanctórum manus angelórum, innocéntie et puritatis spíritum efflávit invíctum, et nonis Januárii diem témporis clausit extrénum, et secus altáre beáti Petri

apóstoli suis dignam exéquiis méruit sepultúram. Ad tumbam ejus divérsa fiunt a Christo ipso intercedénte mirácula : et odóris ejus suáitas et fragrántia membra reddit inválida celésti medicámíne solidáta.

¶ *Ad laudes, capitulum.* Justus cor [suum].¹⁰² *in communi.* [846].

¶ *Ad iij. capitulum.* Justum dedúxit. *in communi.* [852].

¶ *Ad vj. capitulum.* Custodívít eum. *in communi.* [853].

¶ *Ad ix. capitulum.* Sapiéntia [vincit].¹⁰³ *in communi.* [921].

¶ *Ad ij. vesperas.*

Ant. Justum dedúxit. *Minor.* [*in communi.*]¹⁰⁴ [850].

Psalmi feriales.

Capitulum. Justus cor suum. [846].

R. Sancte N. Christi conféssor. [811].

Hymnus. Jesu Redémptor. [*in communi.*]¹⁰⁵ [822].

V. Justus germinábit. [829].

Ant. Iste est. [*in communi.*]¹⁰⁶ [833].

Ps. Magníficat. 69*.

[*Oratio.* Deus qui beátum.]¹⁰⁷ {1501}.

*Memoria fiat privatim de sancto Kalixto papa*¹⁰⁸ *et martyre cum hac oratione.*

Oratio.

¶ *Eus qui nos cóncipis ex nostra infirmitáte defícere : ad amórem tuum*¹⁰⁹ *misericórditer per beáti*

Kalíxti mártýris tui atque pontíficis exémpla restáura. Per Dóminum nostrum Jesum.

¶ Sancti Calixti¹¹⁰ pape et martyris.

(xiv. Octob.)

Tres lectiones fiant : et invitatorium duplex.

Lectio i.¹¹¹

PEmpóribus Macríni et Alexándri facta est inquisitio in urbe Roma de Christianis, ut cogeréntur ad immolandum ydolis. Tunc Palmácius consul cum multitúdine mílitum venit trans Týberim, ubi collécta erat multitúdo Christianórum cum beáto Calíxto papa : inter quos erat beátus Calepódius¹¹² presbyter senex. Et dum ingréssei fuíssent cenáculum

decem mílites, súbito ceci facti sunt : et clamábant dicentes, Accéndite nobis lúmina : quia obscurátus est ante nos locus iste. Dixit autem Calepódius¹¹³ presbyter, Deus qui videt ómnia : ipse cecávit óculos vestros. Tunc palpántes descendérunt de cenáculo cecáti. Hec cum vidísset Palmácius, timóre pertérritus fúgiens : nunciávit ómnia Alexandro. Tu autem.

Lectio secunda.

POst hec Palmácius solus cucúrrit ad beátum Kalíxtum trans Týberim : et cécidit ad pedes ejus dicens, Cognóvi Christum verum Dóminum Deum esse. Per ipsum te conjúro, ut líberes me a cultúra demónum et lápidum : et baptízes me sicut prédicas. Dicit ei sanctus Calíxtus epíscopus, Noli errándo derídere veritátem. Respóndit Palmácius cum láchrymis, dicens, Dómine meus, non derídeo : sed in veritáte cognóvi,

quia Dóminus Deus Christus est. Respóndit Calepódius¹¹⁴ presbyter : et dixit ad Calíxtum epíscopum, Bea-tíssime pater : peténti baptísmum noli negáre. Eódem tempore beátus Calíxtus indíxit ei jejúnium : et post hec baptizávit eum et omnem domum ejus promíscui sexus, número quadragínta duos. Ab eádem die cepit Palmácius omnem facultátem suam paupéribus Christiánis erogáre.

Lectio iii.

CO témpore ténuit Alexánder beátum Calepódius¹¹⁵ presbý-

terum, quem fecit gládio occídi : et corpus ejus in Týberim jactári. Quem

beatus Calíxtus de flúmine levávit : et cum aromátibus et lintheamínibus eum recóndidit. Post hec Alexánder misit : et beátum Kalíxtum tenuit epíscopum. Qui cum multis diébus in custódia macerátus fuísset, véniens ad eum beátus Calepódius¹¹⁶ noctu : per [154v.] visum confortávit eum dicens, Firmus esto pater, quia coróna tua jam perfécta est : ut accípias mercédem tuam. Erat autem in ipsa custódia quidam miles nómine Privátus, qui erat ulcéribus plenus : et dolóribus die noctúque cruciabátur. Hic misit se ad pedes beáti Kalíxti epíscopi : dicens ei, Ego credo quia me salvet Dóminus Jesus Christus in baptísmo ; per

manum tuam. Et cum baptizáasset eum beatus Kalíxtus : ab ómnibus vulnéribus et morbo quo tenebáatur mundátus est. Hoc áudiens Alexánder, iracúndia plenus, misit et fecit mílitem Privátum plumbátis deficere : Kalíxtum vero epíscopum per fenéstram domus precipitári, et ligáto ad collum ejus saxo in púteum demérgi, et in eo per rúdera tumulári. Cujus corpus presbíter Astérius cum cléricis suis de púteo elevávit, et sepelívit : prestánte Dómino nostro Jesu Christo, qui vivit et regnat cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia sécula seculórum amen. Tu.

¶ *Cetera omnia de communi unius martyris et pontificis dicuntur [729]. cum predicta oratione. {1505}.*

Sancti Vulfranni episcopi et confessoris.

¶ *Sancti Vulfranni episcopi et confessoris.*

(*xv. Octobris.*)

*Novem lectiones fiant : omnia fiant de communi unius confessoris et pontificis [791].
cum oratione de communi, scilicet Da quésumus omnípotens Deus. [801].*

¶ *Sancti Michaelis in Monte Tumba.*

(*xvj. Octobris.*)

Ad primas vespertas.

Super psalmos antiphona Excélsi Regis. quere in alio festo.¹¹⁷ {1422}.

Psalmi feriales.

Capitulum. Significávit. ut in alio festo. {1422}.

R. Archángeli Michaélis. {1442}.

Hymnus, versus, et antiphona¹¹⁸ super psalmum Magníficat. cum hac oratione Deus qui miro órdine. ut supra in alio festo dicuntur. {1423}.

Memoria fiat de sancto Vulfranno cum oratione ut supra [de communi].¹¹⁹ [801].

Ad matutinas.

Invitatorium triplex, novem lectiones fiant : tota cantetur hystoria sicut in alio festo preter nonum responsorium quod erit Archángeli Michaélis. {1442}.

Lectio j.

Postquam gens Francórum Christi grátia insignítá, longe latéque úndique per provincias superbórum colla perdomuísset, Childebérto piíssimo príncipe monárchiam totius occídui et septentriónis, necnon et meridiéi partes strénue gubernánte : quia omnípotens Deus non solum in ómnibus géntibus, verumétiam in ómnibus mundi pártibus quem ipse fecit, per subjectórum spirítuum ágmina principátur, beátus Míchael archángelus unus ex septem in

conspéctu Dómini semper assis-téntium, qui étiam et paradísi prepósitus salvandórum ánimas in pacis régione collocatúrus légitur, post eam manifestatióne qua se in monte Gargáno adorándum ac glorificándum quómodo et quáliter vóluit sicut in scriptis habétur osténdit, his ut comprehénsum est per beátum archángelum patrátis, illuminátis Christi grátia cunctis géntibus in orientálibus Románie pártibus, áccipe¹²⁰ quibus sese indíciis manifestáre idem beatíssimus princeps cívium supernórum volúerit présulem occidentálium populórum, ut qui

quondam benedicto in patriarchis
pópulo Israelítico defensiónis attri-
búerat opem : ipse custos existeret ac

prévius vocatis filiis per adoptiónem.
Tu autem Dómine [miserére
nostrí].¹²¹

Lectio ij.

Damque légitur in visióne
Daniélis prophéte : dicénte
eídem ángelo, Nemo est adjútor meus
in ómnibus his : nisi Míchael
archángelus princeps vester. Princeps
inquit vester : pópuli videlicet
Judeórum. Christo vero Dómino in
própria veniente, atque a suis non
recépto, quin pótius pródito : ipso ad
Patrem remeánte, dum abolerétur
observátio prisce legis, constabílitr
annuuciatiónis evangélice admirábile
sacraméntum, dum exeúnte per
omnem terram sono apostólorum,
cerimónie transferúntur sacrórum per
ministéria angelórum. Aiunt étenim
hystórie ecclesiástice quod post
passiónem et ascensióinem Dómini ad
celos, post diu expectátam Israeli-
tárum penitúdinem, cum appro-
pinquáret tempus desolatiónis quod

Salvátor sacro ventúrum prenunci-
áverat elóquio cum fletu humanitátis :
ecclésia apud Hierosólymam móni
divinitátis per orbem cunctum
géntibus evangelizatúra diffúnditur.
Cumque congregátus úndique ex
ómnibus locis pópulus paschális
festivitatís prestolarétur diem : sacer- [155r.]
dótibus sólitas excúbias observántibus
voces súbitas vígiles áudiunt, dicéntes,
Migrémus ex his sédibus. Voces vero
súbite per ángelos emíssæ, que
enunciavérunt beatórum spirítuum
demigratióñem : angélicum minis-
térium insinuavérunt ad ecclésiam
géntium deferéndum. Ex quibus
paténter insinuátur, quod beátus
Míchael archángelus ministérium
quod exercúerat in Dei quondam
pópulo : idem sórtitus sit apud
géntium electiōnem. Tu autem.

Lectio iij.

Hec ítaque esse devótio credit
fidélium : propter ostensióñem
signórum. Notum enim se fieri vóluit
mortálibus etatis nostre tempóribus :
quo se humánum genus in electórum
spirítuum societáte cognósceret

denotátum. Dénique adverténdum
est quo ministério locum mortálibus
prevíderit in pártibus occíduis : ubi ex
omni orbe cónfluit veneránter an-
gélicum deprecatúra subsídium, reli-
giósa multitúdo fidélium. Hic ígitur

locus : tumba vocitátur ab íncolis. Qui in morem túmuli quasi ab arénis emérgens : in altum spácio ducen-tórum cubitórum porrígitur. Oce-áno¹²² úndique cinctus locus, an-gústum admirábilis ínsule prebet spácium, inter hóstia situs, ubi immérgunt se vária¹²³ flúmina, Ségia vidélicet, necnon et Sénnua : prebens quoque habitántibus hincínde non breve nímium spácium, longítudine vero ac latítudine a radíce qua próminet non multum distat (ut conjícitur) ab eo ópere quo salvátum, immo servátum est humáni géneris increméntum. Qui ab Abrincaténsi¹²⁴ urbe sex distans miliáribus occasum

prospéctans : Abrincaténsem¹²⁵ pa-gum dírimit a Británnia. Nulla ibi exérceri valet áctio mundiális. His solis cóngruuus extat locus, qui Christum sédulo venerári dispónunt : et hos súscipit quos ad éthera ardens virtútum amor évehit. Cópia tanta¹²⁶ píscium íbidem repéritur : que plerúmque flúminum marísque infusióne congéritur. Procul vero cernéntibus, nil fore áliud quam spaciósa quedam immo speciósas turris vidétur. Sed et mare recéssu suo devótis pólulis bis in die desiderátum iter prebet : beáti peténtibus límina archángeli Michaélis. Tu autem.

Lectio iiiij.

QUi primum locus, sicut a verácibus cognoscere potúimus narratóribus, opacíssima claudebátur silva, longe ab occeáni ut estimátur estu miliáribus distans sex : aptíssima prebens latíbula ferárum. Et quia secretiória celi per contemplatiónis subtilitátem rimári voléntibus, grátiissima esse solent remotiória héremi loca, ínibi olim inhabitásse compérimus monáchos, ubi étiam usque nunc due extant ecclésie, priscórum manu constrúcte. Nam ipsi monáchi íbidem Dómino serviéntes, dispensatióne cuncta regéntis Dei susten-

tabántur : et presbýtero quodam de villa que díicitur nunc Asteriácus táliter eis ferénte auxílium. Nam ut illis sine quo humána non potest exígi vita déerat victus fumo signífero discurrente, altáque celi peténte, onerábat aséllum dápibus, dilectione vera fárcitis : sicque duce prévio perlóca ibat ívia, ac rédibat ferens dómini jussa illísque necessária. Sed quia hic locus nutu Dei futúro parabátur miráculo, sancti que sui archángeli veneratióni : mare quod longe distábat paulátim assúrgens omnem silve illius magnitúdinem

virtute complanavit sua, et in aréne sue formam cuncta rédegit, prebens iter populo terre, ut enárrent mirabilia Dei. Jam vero ad illud

veniéndum est : quáliter idem beatórum princeps spirítuum angélica revelatióne dedicáverit predíctum locum. Tu autem Dómine.

Lectio quinta.

[155v.] **Q**Uodam témpore cum religiosissimus et Deo amabilis prefáte urbis ántistes Aubértus nómine, sopóri sese dedísset : admónitus est angélica revelatióne, ut in jam dicti summitáte loci, sancti constrúeret in honóre archángeli sedem, ut cujus celebrátur veneránda commemoratió in Gargáni monte, non minóri tripúdio celebraréatur in pelágō. At sacérdos dum revólvit illud Apóstoli, Probáte spíritus si ex Deo sunt : iteráta admónitus est visióne ut perficeret quod jubebátur. Et quia spíritus prophetárum non semper est prophétis subjéctus, dístulit adhuc presul constructiónem, sed adhíbuit intercessiónem : quátenus super istiúsmodi negócium Dómini nostri Jesu Christi, simúlque beatíssimi archángeli agnoscere váleret delibera-tiónem. Cóngit per idem tempus, ut thaurum cujúsdam quem furtim

quidam instínctu pravitatis subtráxerat, in ejúsdem depóneret saxi cacúmen : ut dum is qui amíserat juvénçum reperiéndi amítteret spem, turpe latrúnculus lucrum efficeret ex eódem. Intérea tértia admonitióne venerándus epíscopus pulsátur austérius : ut qui non adquiéverat bis admónitus locum adíret celérius, a quo tamen sciret nullátenus egrediéndum priúsqam perficeret quod fúerat jussus. Ad cujus fidei confirmatióne, monstrátur étiam íbidem usque in presens petra quasi dígito hóminis inscrípta, super quam memorátus epíscopus résedit : quoadúsque opus ad finem addúxit. Percontánti ígitur epíscopo, quis edificatióni cóngruuus posset vidéri locus : angélica in hunc modum est responsiόne dictátum, ut loco eo edificaréetur edes, quo ínerat thaurus abscónsite religátus.

Lectio sexta.

Cumque de loci requíreret amplítudine vel quantitaté : eisdem cognovit respónsis edificatióni

eum débere statuere modum quem vidéret juvénçum pédibus in circúitu pertrivísse. Post hec quoque jussum

est : ut suo préréptus dómino restituerétur thaurus. Venerabilis vero epíscopus de visióne certíssimus, cum hymnis et láudibus predíctum locum ingréssus : exércere imperátum opus aggréssus est. Congregatáque rusticórum máxima multitúdine locum purgávit : atque in spácium complanávit. In cujus médio due prominébant rupes : quas operántium multórum non pótérant movére manus, nec a suo divéllere statu. Qui cum diu hérerent, nec omníno quid fácerent invenírent : nocte insecura vísio appáruit cuídam hómini nómine Baýno in villa que dícitur Icús, qui duódecim filiis ampliátus magnum inter suos tenébat dignitátis locum. Hic ergo per visum móritus, ut cum laborántibus et ipse labóri insísteret : féstinus ad locum cum filiis venit, impletúrus quod fúerat jussus. Qui

cum pervenísset, fretus auxílio sancti Michaélis archángeli, quod humána non pótérat virtus : mirum in modum tam fácile molem tante magnitúdinis remóvit, ut nullum pondus iníbi esse viderétur. At omnes in commúne collaudántes Deum, sanctúmque arc-hángelum Michaélem : cepto attén-tius insistébant óperi. Cunque jam dictus epíscopus de magnitúdine construénde fábrice adhuc dúbios cogitáret : nocte média sicúti quondam Gedeóni in signum victórie, ros jácuit super vérticem montis. Ubi autem fundaménta locánda erant : siccitas fuit. Dictúmque est epíscopo, Vade, et sicut signátum vidéris fundaménta jace. Qui statim omni-poténti Deo grátias agens, sanctíque implórans archángeli Michaélis auxílium : exúrgens letus opus aggréssus est. Tu autem.

Lectio vii.

CXtrúxit ítaque supradíctus epíscopus fábricam non cùlmíne subtilitatis celsam, sed in modum cripte rotúndam centum ut estimátur hóminum capácem : illíus in monte Gargáni volens exequáre formam in monte prerúpti sílicis : angélico apparátu factam terrígenis, ad laudem et glóriam Dei habitatióñem, maniféste docens semper in celéstibus

divíni múnéri opem esse poscéndam, altáque contemplatiónis intúitu penetráre étheris astra, non terrénis limosíisque palúdibus rotántia hóminum pónere corda. Quod cum non post multum tempus esset opem ferénte Deo edificátum : viro Dei Aubérto epíscopo manénte ánxiø, proínde quia cernébat sibi deéssse sancti archángeli pignóra : beátus

eúndem sacerdótem Míchael admónuit, uti fratres celérrime usque ad locum, quo memória venerabíliter cólitur sanctíssimi archángeli dirígeret

in Gargáno, et eam quam ángelo patrocinánte referrent benedictiónem cum summa accíperet gratulatióne.

Lectio viii.

Intérea missi núncii ádeunt locum. Qui benigníssime ab abbáte loci illús suscépti : vestibúsque mutátis, ad tanti fatigatiónen itineris subleváti, cuncta que sue contígerant regióni simúlque ad quod vénérant pandunt. Que verba cum ipsiós loci abbas suo retulísset antistiti : ubér-rimas omnipoténti Deo laudes utér-
[156r.] que rétulit, qui pro lapsis natúre fragilitáte terrígenis, assisténtium sibi ministrórum dignátur prébere suf-frágium. Hinc cum qua decébat veneratione sumptis a loco pignó-ribus,¹²⁷ quo beátus archángelus sui memoriá fidélibus commendáverat : partem scílicet rúbei pallíoli quod ipse memorátus archángelus in monte Gargáno supra altáre quod ipse manu sua constrúxerat pósuit, et partem scílicet mármoris supra quod stetit,

cujus íbidem usque nunc in eódem loco superéxtant vestígia, jam dictis frátribus usque ad sacrum locum referénda patrocínia contradídit, conditióne interpósita, vidélicet ut quos una angélice revelatiónis soci-áverat causa, una quoque eternáliter nécteret charitatis connéxio.¹²⁸ Sum-mi intérea núncii repedántes, post multa itineris spácia ad locum quo digréssi fúerant, ipso die quo fábrica compléta est in monte jam dicto in occíduis pártibus, quasi novum ingréssi sunt orbem : quem primum véprium densitáte relíquerant plenum. Quo dum appropínquant, incun-tánter sacérdos Dómini Aubértus occúrrens : cum multis láudibus, cum cánticis spirituálibus in sacrum montem angélica mortálibus devéhit profutúra presídia.

Lectio ix.

Ici vero non potest quanto in advéntu ut ita dicam angélico, circumjacéntes províncie gavíse sunt gáudio : quippe qui¹²⁹ sibi divínitus previdébant supérnum tríbui donum,

in hoc quod beátum Michaélem archángelum celéstis milítie prín-cipem, merebántur obtínere signí-ferum, cognoscéntes étiam signa et mirabília que Dóminus per minístrum

suum operátur mortálibus : ita ut per hujus itineris spácia duódecim [ceci]¹³⁰ illumináti, plurésque divérsis infirmítatibus acti, prístine rédditi sunt sanitáti. Et quod his addéndum est múlier quedam orbáta lumínibus de villa que dicitur Asteríacus, dum proséquitur preciosíssima múnera summi archángeli : mox ut áttigit planíciem arenámque maris divínitus factam, recépit visum,¹³¹ admirans se súbito de ténebris in lucem mutátam. Sed et usque hódie per summum minístrum suum hec eádem Dóminus ad laudem et glóriam quotidie nóminalis sui : in eódem loco operári non désinit. Igitur eódem die quod est septimodécimo kaléndas Novémbris, veneránta compléta templi dedicatióne, vir Dómini Aubértus postquam sagáciter ómnia sub órdine dispósuit, officia quoque serviéntium clericórum constítuit, députans hos iníbi sub número consístere duódecim, qui legítimis observatióibus perpetuáliter in beatíssimi Michaélis archángeli persisterent famulátu : quamvis non ejúsdem númeri in eódem loco a successóribus beáti viri

sint clérici constitúti. Simul étiam de prédiis suis eídem loco serviéntibus villas contrádidit : videlicet jam dictam villam Icium et Genícum. Intérea idem presul cuncta prévidens cóngruo patráta órdine, hoc unum quod póterat valde vidéri diffícile a sancto cénsuit expeténdum archán-gelo, aque scilicet eleméntum : sine quo constáre nequit vita mortálium. Super hec ergo Dómini Jesu Christi simúlque sancti archángeli dum épétit cum grege sibi commíssio auxílium, ut qui quóndam prodúixerat sitiénti pópulo de petra póculum, ipse a servis suis amóvere dignaréetur aque penúriam : tandem angélica dispensatióne¹³² locum dídicit, ubi in prerúpto sílice dum concávum forámen excíditur, mirum in modum aquárum mox habundántia repéritur, que possit habitántibus competéntem prébere usum. Eádem vero aqua prófluens quod sit haustu salúbris : multis est osténum modis. Célerem namque febricitántibus fert opem : quótiens desidérium prevénerit suméndi. Tu autem.

¶ *Ad laudes, omnes antiphone dicantur.*

¶ *Ad j.*

Ant. Dum preliaréetur. {1443}.

Ps. Deus in nōmine. (*lij.*) [95].

Ant. Te jure. [99].

Ps. Quicúnque vult. [100].

R. Jesu Christe. *cum* Allelúya. [105]. [*V.* Qui sedes.]¹³³

Ad [omnes]¹³⁴ alias horas omnia fiant sicut in alio festo preter *R.* quod non dicetur in secundis vesperis. {1448}.

[*Ad secundas vesperas.*

Ant. Dum preliaréatur. {1443}.

Psalmi feriales.

Cap. Significávit. {1445}.

<*Non dicitur responsorium.*>

Hymnus. Tibi Christe. {1423}.

Versiculi. Laudáte Dóminum omnes ángeli. {1451}.

Ant. Míchael Gábriel. {1454}.

Ps. Magníficat. 69*.

Oratio. Deus qui miro. {1452}.]¹³⁵

¶ Translatio sancte Etheldrede virginis non martyris.

(xvij. Octobris.)

Novem lectiones¹³⁶ fiant cum hac oratione.

Deus qui es sponsus vírginum,
refrigérium continéntium, et
salus ómnium te diligéntium :
concéde propícius, ut qui beáte

vírginis tue Etheldréde translatiónis
diem venerámur, ejus patrocíniis tue
majestátis cleméntiam consequá-
mur.¹³⁷ Per Dóminum.

¹³⁸ *Lectio prima.*

[156v.]

 Um supérne remuneratiónis
prémio beatíssima virgo
Etheldréda in celéstibus
coronáta triumpháret, et gloriósa
choruscáret in mundo miráculis :
omnipoténtia Dei ineffábilis bónitas,
hanc evidentióribus dignáta est
declarare indíciis. Ut cujus píetas

cunctis in natióibus apparúerat
mirábilis : mirabílior in nove grátie
appáreret increméntis. Succésserat
enim sibi Sexbúrga in prelatónis
offício : que mox officínas revísere, et
honéste vite eas ad cùmulum sanc-
timónie studébat informáre.

Lectio ij.

Infúdit ergo Spíritus Christi in
beátam Sexbúrgam unctiónem
suam : docuítque admirábilem fémi-
nam viríliter ágere, et sacratíssimum
glorióse vírginis corpus de loco quo
sepulta fúerat solénniter subleváre.
Nam prima ejus tumulátio minus
celébris habebátur : extra látera
ecclésie. Quos vexábat cúpitíssimá
pássio,

et oculórum calígo : sine dúbio sani-
táti reddébat. Ad eam fidéliter acce-
déntes : recedébant incólumes. Fé-
ribus fatigáti et veheménter afflícti
ad tumbam vírginis leni sopóre
interrúpti ad própria cum sospitáte
redíbant : divérsis aliórum incom-
módis subveniébat, quorum vota et
láchrymas fidei púritas comitabátur.

Lectio iij.

Talis ítaque innumerabílium ac
tanta matéria gaudiórum, beá-

tam Sexbúrgam in víriles ánimos
eréxit ut de véteri eam extralíeret

lóculo : et novo recónditam collocáret in sepúlchro. Exclámata abbatíssa quod mente concéperat, et propterea astantes gratulántur ex voto : tempúsque instítuit quo tantum revísere possent thesáurum. Quóniam autem

in tota ínsula sepúlchrum ex lápide aptum non erat, mittit beáta Sexbúrga per fidéles legátos extérius quérere : quod intérius tota Ely ínsula se nóverat pro certo nullátenus habére. Tu autem [Dómine miseré nostri].¹³⁹

Lectio iiij.

Parent itaque fidéles ministri dominántis império : nec contra providéntiam reluctántur. Sulcant navígio incógnitas amnes, injúncut sibi officium accelerántes ad civitátem quandam devenérunt : quam Grandecéstriam nóminant. Sed in dirúta ménia dum ambulárent sollíciti,

repériunt sepúlchrum mire pulchritúdinis : párii mármoris similitúdinem preferéntis. Opérculum ejúsdem óperis, ejusdémque iníbi imminére candóris. Sciunt se a Deo exaudítos qui diréxit iter eórum : injúncut perficiens negócium, juxta bone voluntátis afféctum.

Lectio v.

Ad ínsulam revérsi núnctii exónerant ónere grato cárinas, marmoreúmque optátum nec diu quésumum aspéctibus réferunt presidéntis. Dénique éxiit edictum córporis transferéndi : et póplus die festo accúrrit. Erígitur itaque tentórium super vírginis túmulum : virginálem Christus declarávit triúmphum. Ag-

gere devícto fossa defóditur : et theca de púlvore elevátur. Tum ecce gloriósá illa caro, quasi ex resurrectióne tota íterum redivíva floruíset, spéciem represéntat suáviter in lecto quiescéntis, in nullo obnóxia humáne corruptiónis. Tota pulchra et tota formósa, tota incorrúpta, tota intégra repérta est. Tu autem.

Lectio sexta.

Béata ígitur Etheldréda in camíno Babilónis nullum adústa persénsit incéndium : nullum in virgíneo córpore integratíatis perpéssa est detriméntum. Et cum per séxdecim annórum currícula in terréno púlvore

delituísset obtécta, mira Dei virtus in omnipoténtia cláruit, quod ejus lintheámina nec rúbigo, nec tínea, nec putrédo consúmpsit. Cunque omnes qui áderant tam reverénti spectáculo inhiárent, et ídeo per ora fidélium

laus et glória resonárent : áffuit ille
médicus qui eam incíderat, et ubi
vulnus se inveníre crédidit pro plaga

quam incíderat, tenuíssime cicatrícis
vestígia invénit.

*Lectio viij. de expositione Evangelii, ut in communi prenotatum est [919]. : et viij.
lectio de proprietate sancte Etheldrede.*

Lectio octava.

CArnem suam beáta Etheldréda
servávit immúnem a libídine :
immúnis ígitur post mortem repérta
est a corruptióne. Vulnus quoque
quod putrúerat in maxílla : incor-
rúptum et intégrum sepultúra ré-
didiit. Quis audívit tália, aut quis vidit
símile ? Ceterórum vero defunctó-
[157r.] rum, caro sepultúra dissólvitur : hujus

vero ut vivéntis tumóre dissolúto post
sepultúram repéritur. Gloriósa virgo
Etheldréda dum a flammis illésa, tota
virtúte calcáret ignem séculi : tota
succénsa est igne Spíritus Sancti.
Concremáta est, inquam, tota
sanctárum virtútum incéndio :
indéque etérnam integrítatem illius
proméruit caro.

Lectio ix.

DIxitque beáta Sexbúrga, Con-
sideráte tante inventiónis gló-
riam : in beáte vírginis dote incor-
ruptiónis exímia. Díluunt ítaque
preciosíssime vírginis corpus : et
nitidióribus circúndant induméntis.
Cum magna ígitur psalléntium glória
triumphántes, in eminentíorem lo-
cum sacratíssimum corpus transfé-
runt, deínde in celésti mausoléo
recóndunt : tanquam in thálamo

régiis núptiis collocáto. Translátum
est ítaque egrégium corpus glorio-
síssime vírginis et régine insígnis, xvij.
kaléndas Novémbris cum per séx-
decim annórum spácium delituíset
humátum. Et cum magna venerati-
ónie in beáti Petri ecclésia basilicátur :
ubi per vírginis mérita ad laudem et
glóriam nóminis sui, mirabília
frequénter operátur divína cleméntia.
Tu.

Cetera omnia de communi unius virginis non martyris. [916].

¶ Sancti¹⁴⁰ Luce evangeliste.

(xvij. Octobris.)

Inferius duplex festum.

¶ Ad j. vespertas.

Super psalmos antiphona Placéntes Deo. {1384}.

Psalmi feriales.

Capitulum. Similitúdo [vultus].¹⁴¹ {1384}.

R. Quátuor animália. {1398}.

Hymnus. Annue Christe. [645].

8097. *X. In omnem terram [exívit sonus eórum.*

R. Et in omnes fines terre verba eórum].¹⁴²

Ant. Ecce ego [Johánnes].¹⁴³ {1385}.

Ps. Magnificat. 53*.

Require hec omnia [supra]¹⁴⁴ in festo sancti Mathei apostoli et evangeliste : cum hac oratione.

Oratio.

Jntervéniat pro nobis Dómine quésimus¹⁴⁵ sanctus tuus Lucas evangelista : qui crucis mortificati-

ónem júgiter in suo córpore pro tui nómínis honóre portávit. Per Dóminum.

Memoria fiat de sancto Justo martyre : cum hac oratione.

Deus qui beáto Justo talem fortitudinem tribuísti, ut in

puérili corpúsculo gloriósum pro amóre tuo subíret martýrium :

concéde propícius, ut ipsíus interce-
déntibus méritis, ab ómnibus nos

solvas¹⁴⁶ peccátis. Per Dóminum.

Ad completorium omnia fiant sicut in festo sancte Trinitatis. [397].

¶ Ad matutinas.

Novem lectiones fiant et tota cantetur hystoria sicut in festo sancti Mathei apostoli et evangeliste cum hymno de communi unius apostoli.

Lectio prima.

 Loriosíssimus evangelista
Jesu Christi Dómini Lu-
cas¹⁴⁷ natióne Syrus Anthi-
óchie erúditus, arte médicus : discí-
pulus autem fuit apostolórum.
Quorum almíficos actus prout vidit :
lúcido disertóque sermóne prosecútus
est. Quem plerique tradunt prosé-
litum fuísse et Hebréas lítteras
ignorásse : sed in Grecis erúditum
fuísse. Dénique Paulum secútus
egrégium doctórem géntium usque ad

triúmphum passiónis ejus, quem cum
apóstolo Petro Rome excépit : indi-
víduus comes peregrinatiónis ac tribu-
latiónis ejus ubíque exístens per-
mánsit. Cujus precípue peregrinati-
ónis et sacra doctríne gesta cum gestis
aliórum annéctens apostolórum : lib-
rum unum ad laudem nóminis
Christi,¹⁴⁸ et memóriam ipsórum, et
universális sancte ecclésie stabili-
méntum contéxit.

Lectio ij.

 Um eúndem gloriosíssimum
Paulum idem venerábilis seque-
réatur Lucas in plúrimis terre marísque
tribulatióribus : digne ab illo hujús-
modi testimónio diligéntie mérit
laudári. Sic enim Corínthiis de eo
scribens ait, Salútat vos Lucas
médicus charíssimus meus : qui est in
Dómino fidélis. Et Timothéo illústri
viro scribens ait, Lucas est mecum

solus. Et in álio epístole sue loco ait
de illo, inter réliqua salutatiónis verba,
ecclésie Dei que est Corínthi,
Mísimus étiam et fratrem nostrum,
cujus laus est in evangélio per omnes
ecclésias : non solum autem a nobis,
sed et ordinátus ab ecclésiis comes
peregrinatiónis nostre. Vere ut ita
dicam ómnium ore est laudábilis hic
Dómini evangelista : qui mérit a

tanto apóstolo et doctóre géntium predicári. Laudémus ergo cum¹⁴⁹ illo páriter et nos charíssimi, et cónsono corde et ore extollámus : et verum a Deo médicum missum animárum predicémus eum. Cujus ómnia doctrínas verba nichil áliud resonáre

vidéntur : nisi ánime languéntis medicinam. Propterea non immérito iste tale sórtitus est nomen. Lucas quidem Eólīce : in nostra autem lingua interpretátur consúrgens sive [157v.] ipse elevans. Tu autem [Dómine miserére nostri].¹⁵⁰

Lectio iiij.

RECTE ítaque consúrgens sive ipse elevans dícitur : qui terrénis despéctis curis, sese ad celéstia consurgéndo elevans, toto mentis conámine liber expeditúsque, est Dóminum secútus. Unde et predicáre preséntibus in ergástulo adhuc carnis reténtus, et scribere sequéntibus Evangélium ómnibus mérit, multósque étiam verbo sue predicationis ad Jesu Christi Dómini fidem perdúxit. Hic evangelísta cum jam descripta essent Evangélia, per Mathéum quidem in Judéa, per Marcum autem in Itália, instigánte Spíritu Sancto magis ex audítu quam visu, in Acháie Bytiniéque pártibus, hystórice suum

compósuit Evangélium Attico sermóne : sicut ab his tráditum hábuit, qui ab início vidérunt, et ministri fuérunt sermónis Dei. Hujus ítaque strenuissimi Lucas persónam : in vítuli spécie figurándam arbitrántur. Vítulus enim sacerdotális est víctima, que in Redemptóris nostri immolatióne compléta est, qui pro salúte totius mundi in patíbulo crucis suspénsus, semetípsum Deo Patri hóstiam vivam exhibuit. De hoc evangelísta pulchre Sedúlius in paschális descriptióne cárminis ait, Jura sacerdótii Lucas tenet ore juvénci.¹⁵¹ Tu [autem Dómine miserére nostri].¹⁵²

Lectio iiiij.

SIicut ex uno fonte paradísi quátuor procédere flúmina legúntur : sic ex uno vite fonte Dómino nostro Jesu Christo, quátuor emanáre Evangélia fidéliter eredúntur. Ex quo sanctus Lucas evangelísta

velut Eufrátes procédens : sépius corda nostra irrigáre et madefácere non cessat. Et quia Eufrátus fértilis seu úbertas nuncupátur, ita iste magne fertilitatis atque ubertatis Evangélii sui dogmáta sancte ecclésie

toto terrárum orbe diffúse promulgávit, augens verbo doctríne sue fidei increméntum, et rádios sue claritatis velut jubar ab éthere véniens diffúdit : multórum ceca hóminum péctora illúminans, et quotídie illumináre non

désinit, cum ejus boni núcii verba in ecclésia legúntur. Evangélium Grece, Latíne bonum núcium dícitur : quia annúnciat regnum post servítium, réquiem post labórem, vitam post mortem. Tu autem.

Lectio quinta.

RECTE hoc ipsum Evangélium et librum Actuum apostolórum hic noster Lucas scripsit ad Theóphilum : id est ad Dei diléctum.¹⁵³ Ergo et te nosse convénit quisquis es o homo : quia si Deum díligis, ad te scriptum est Evangélium. Et si ad te scriptum est : súscipe preciosíssimum ómnibus margarítis munus evangélise, et pignus amíci in penetrálibus ánimi diligénter obsérva. O quale munus, et quale pignus. Si consideres, si atténdas, si in mente pertráctes, si bene et pérvigil obsérves : ad semper mansúra celi gáudia te

felícem perdúcet, ac sociábit sanctórum choris angelórum incessabíliter exultatúrum. Iste examússim dícitur Greco erúditus elóquio, cui extra ea que evangélice dispositiónis ordo expóscit, máximi labóris necéssitas fuit : ut primum Grecis fidélibus omni prophetatióne pronunciáret ventúram in carne Dei Christi humanitátem, ne vel Judáicis fábulis inténti, in solo legis desidério teneréntur, vel ne heréticis fábulis et stultis sollicitatióibus sedúcti laberéntur. Tu autem.

Lectio sexta.

DEÍnde postquam celéstis agrícola sémina Evangélii sui innumerabílum hóminum méntibus ínserens, et vómere insignis lingue eórum corda persúlcans, ad Creatóris sui fidem convértit : duplicátis taléntis Dómini sui ad celi palácia perénniter regnatúrus, ardénti ánimi desidério properávit. Nam martyrium suo cór-

pori assíduis lamentatióibus et crebris agens vigíliis, ac jejúniis membra sua mácerans : ipse sibi indíxit. Hic beatíssimus Lucas ab ipso puerície sue tempore, castus omnímodo persevérans : neque uxórem neque líberos prohibétur habuisse. Evangélice predicationis opus exércens, et séviens Dómino sine crímine, óbiit septua-

gésimo quarto vite sue anno, plenus Spíritu Sancto quintodécimo kaléndas Novémbris : et a cathólicis viris venerábile corpus ejus in Bytínia¹⁵⁴ est humátum. Quod plúrimis annórum currículis evolútis, Constantínó Augústo regnánte : Constantinópolim cum glória et honóre translátum et decénter est locátum. Ubi per mérita gloriosíssimi evangelíste sui Dóminus

[158r.] noster Jesus Christus plúrima vir-

tútum operátur mirácula, ad laudem nóminis sui : ut vidéntes signa que fiunt, étiam post óbitum per evan- gelístam suum et per memóriam doctríne et vite ejus, ad fidem ac dilectionem ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi fidéles ignéscant et infidéles accendántur, qui cum Patre et Spíritu Sancto vivit et regnat per ómnia sécula seculórum amen. Tu.

¶ *Evangelium secundum Lucam x. [1-7.] [Lectio vij.]*

IN illo témpore : Designávit Dóminus et álios septuagínta duos discípulos : et misit illos binos ante fáciem suam in omnem civitátem et locum quo erat ipso ventúrus. Et reliqua.

Omelia beati Gregorii pape. (xvij.)¹⁵⁵

Dominus et Salvátor noster fratres charíssimi : aliquándo nos sermóníbus, aliquándo vero opéribus ádmonet. Ipsa enim facta ejus precépta sunt : quia dum áliquid tácitus facit, quid ágere debeámus innotéscit. Ecce enim binos in

predicatióñem discípulos mittit. Quia enim duo sunt precépta charitatis, amor videlicet Dei et próximi, et minus quam inter duos habéri cháritas non potest, nemo enim proprio ad semetípsum habére charitátem dícitur, sed dilectione se in áltérum tendit ut esse cháritas possit : binos ad predicándum Dóminus discípulos mittit, quátenus¹⁵⁶ hoc nobis¹⁵⁷ tácitus ínnuat, quia qui charitátem erga áltérum non habet, predicationis officium suscípere nul-látenus debet. Tu autem.

Lectio octava.

Bene autem dícitur quia misit eos binos, ante fáciem suam : in omnem civitátem et locum, quo erat ipse ventúrus. Predicatóres enim suos Dóminus séquitur : quia predicatio

prevénit, et tunc ad mentis nostre habitáculum Dóminus venit, quando verba exhortatióñis precúrrunt, atque per hec véritas in mente suscípitur. Hinc namque eísdem predicatoribus

Esáias dicit, Paráte viam Dómini : rectas fácite sémitas Dei nostri. Hinc illis Psalmísta ait, Iter fácite ei qui ascéndit super occásum. Super oc- cásu namque Dóminus ascéndit, quia unde in passióne occúbuit : inde majórem suam glóriam resurgéndo manifestávit. Super occásu vidélicet ascéndit : qui mortem quam pérultil resurgéndo calcávit. Ei ergo qui as- céndit super occásu iter fácumus : cum nos ejus glóriam vestris méntibus

predicámus, ut eas et ipse post véniens per amóris sui preséntiam il- lústret. Missis autem predicatóribus : quid Dóminus dicat audiámus, Messis quidem multa : operárii autem pauci. Rogáte ergo Dóminum messis : ut mittat operários in messem suam. Ad messem multam operárii pauci sunt : quod sine gravi meróre loqui non pójsumus, quia si sunt qui bona áudiant, desunt qui dicant. Tu autem.

Lectio nona.

Ccce mundus sacerdótibus plenus est, sed tamen in messe Dei rarus valde invénitur operátor : quia officium quidem sacerdotále accípi- mus, sed opus sacerdótii non implé- mus. Sed pensáte fratres charíssimi : pensáte quod dícitur, Rogáte Dóminum messis : ut mittat ope- rários in messem suam. Vos pro nobis pétite, ut digna in vobis operári valeámus, ne ab exhortatióne lingua tórpeat, ne postquam predicationis locum suscépimus : apud justum júdicem nostra nos tacitúrnitas addicat. Sepe pro sua nequícia : predicatórum restríngitur lingua. Sepe vero ex subjectórum culpa ágitur : ut eis qui presunt predicationis sermo subtrahátur. Ex sua namque nequítia, predicántium restríngitur lingua :

sicut Psalmísta ait, Peccatóri autem dixit Deus, Quare tu enárras justías meas ? Et rursum, ex subjectórum culpa vox predicántium prohibétur : sicut ad Ezechiélem Dóminus dicit, Linguam tuam adherére fáciam paláto tuo, et eris mutus nec quasi vir objúrgans : quia domus exásperans est. Ac si apérte dicat, Idcírco tibi predicationis sermo tóllitur : quia dum me in suis áctibus plebs exás- perat, non est digna cui exhortatio veritatis fiat. Ex cujus ergo vicio predicatóri sermo subtrahátur, non fácile agnoscitur : quia vero pastóris tacitúrnitas aliquando sibi, semper autem subjéctis nóceat, certíssime scitur. Sed útinam si ad predicationis virtútem non sufficimus : loci nostri officium in innocéntia vite teneámus.

¶ *Ad laudes et ad omnes alias horas omnia fiant sicut supradictum est cum oratione hujus diei.* [158v.]

*Memoria solennis fiat de sancto Justo cum oratione ut supra. [R. ut supra.]*¹⁵⁸ {1520}.

¶ *Ad ij. vespertas.*

Super psalmos dicitur hec sola antiphona Dilécti Deo. {1405}.

Ps. Dixit Dóminus. (cix.) [311]. *Et ceteri psalmi de apostolis.* [676].

*Capitulum. Similitúdo.*¹⁵⁹ {1384}.

R. Cum ambulárent. {14403}.

*Cetera ut supra [scriptum est].*¹⁶⁰ {1520}.

¶ *Depositio Frideswide virginis non martyris.*

(xix. Octobris.)

Novem lectiones fiant cum hac oratione.¹⁶¹

Oratio.

Deus qui hodiernam diem honorabilem nobis in beate virginis tue Frideswide transitu contulisti : concde propicius : ut

ipsius intercessione suffulti, transire et nos ad gaudia eterna mereamur.
Per Dominum.

¹⁶² *Lectio prima.*

Anno ab incarnatione Domini nostri Iesu Christi regis omnium seculorum septingentesimo circiter vicesimo-septimo, cum in extera gente Anglorum que Britanniam insulam invaserat ac depopulaverat, dominatuique suo cruenta manu subjugaverat, verbum Dei effloruisse, fructumque plurimum produxisset : subregulus quidam Didanus nomine vir catholicus, et omnium morum honestate prestantissimus, civitatem

que lingua Saxonica Oxinfordia denominatur, quod nos Latine bovumvadum¹⁶³ dicere possumus, incolatus sui frequentatione honestabat. Hic nutu divino uxorem suis moribus congruam Safridam nomine accepit, de qua morum magis quam prediorum heredem suscepit : unicam videlicet filiam, quam fonte sancti baptismatis ablutam, Frideswidam appellare preccepit. Tu autem [Domine miserere nostri].¹⁶⁴

Lectio ij.

Transacto quippe quinquennio, diligenti educatione litterarum studiis erudienda traditur, sub matrone cuiusdam admodum religiose disciplina : cui nomen Algina. Felicis quidem posteritatis quoddam quasi

felicissimum presagium, in ipso ejus discipline primordio adeo enituit : ut perspicuum foret omnibus, quoniam mentem ejus jam sibi habitaculum prelegerat Spiritus Sanctus. Quis enim non obstupesceret, quinquen-

nem virgúculam in quinquo fere
ménibus, Psalmos Davíticos qui
centum quinquagínta sunt didicísse :
memoriéque commendásse. Nec hinc

sibi consodálium ascívit invídiam, sed
fervóre quo resplendúerat charitátis
actáta : cunctis se amábilem prébuit.

Lectio iiij.

HUmilitatis namque simul et
mansuetúdinis tanta extunc
prepollébat grátia, ut non régiam
vidéres esse juvérculam, sed servílem
in tali astáte persónam : ómnibus
obséquium, omnibúsque compassiónis
exhibéntem afféctum. Non erat plane
verbi divíni audítrix obliviósa facta :
sed factrix óperum. Quóniam que de
scriptúris audiébat : armariólo cordis
pie recondébat : dans óperam sédulo

créditam sibi cum usúra reportáre
Dómino pecúniam. Proptérea diébus
assídue et nóctibus piis lachrymárum
rívulis, suspíriis quoque et gemítibus
cordis mactábat hóstiam in holocáustum
acceptábile Dómino : súplicans júgiter, ut inhabitáre mere-
réatur in domo Dómini ómnibus
diébus vite sue, et contemplári vultum
ejus. Tu autem.

Lectio iiiij.

PEc adúlta adhuc etas eam
próprio consignábat juri : cum
jam mater ejus de médio decéssit.
Altero ígitur carens virgo solátio :
patri protégénda relínquitur. Quem
salúbribus quod pótuit impellébat
móritis, ne pigritarétur, itúrus hinc in
brevi quo precéssit thori sócia : ánime
sue remédia quérere. At ille ut ásolet
cónjugis nuper amíssse dolóre per-
cússus, et assíduis dilectíssime filie
précibus compúlsus, ecclésiam infra
urbis ábitum constrúxit : in honóre
sancte ac sempitérne Trinitátis, sem-
pérque Vírginis Dei Genitricis Maríe

ac ómnium sanctórum dedicávit :
filiéque commendávit poscénti. Ipsa
vero ecclésiam ingréssa : divínis se
studiosíssime mancipábat opéribus.
Suam Dómino pudicítiam sédulis
comméndans précibus, pietatis víscera
aperiébat peténtibus : larga prebens
manu que poscébant egéntibus.
Mundi étiam fertur sic postposuísse
glóriam, sic ad supérnam anheláre
pátriam : ut jam propémódum carnis
cernerétur deposuísse sárcinam, et
immortalitatis túnicam induísse. Non
enim corpus alébat escis : sed
spíritum protráhebat. Tu autem.

Lectio quinta.

STUPERES RÉGIAM RÉGIIS PUÉLLAM
épulis educátam, vílium ólerum
incónrito pulménito, modicóque pane
[159r.] ordeáceo, famis expugnáre protérviam :
aque vero sorbiciúncula sitis arden-
tíssime imminéntem superáre disso-
lutióñem. O infelíces hujus témporis
hómínes, quorum deus venter est et
glória, in confusióne illórum qui
terréná sápiunt, qui religiónem hábitu
preténdunt, móribus et vita contra-

dícunt. Vili veste intuéntium in se
convértunt óculos : sed preciosórum
cibórum crápula intéstina confún-
dunt. Sed quando jejúnant : terra
maríque quéritur, unde jejúnii, dam-
num restituátur. Sed non est hoc
jejúnium quod elégi dicit Dóminus.
Stupet Anglia, mirántur univérsi :
infírmum cernéntes sexum in etáte
ténera robur excessísse viríle. Tu
autem.

Lectio sexta.

PATER VERO VIRGÚCULE hiláris
ádmodum efféctus tripudiábat,
quia herédem quam terrenárum
rerum putábat prestári supérstitem :
eam ad celéstia cernébat anhelántem.
Et quidem ut omnem spem corrup-
tibilis posteritátis eam plene post-
posúisse constáret : exégit a patre
monachárum ut mererétur hábitum
suscípere. Prudénti proculdúbio pre-
cávens consílio, ne forte defúncto
patre cujúsquam cogerétur iníre
connúbium : et virginálē usquequáque

fedáre propósitum. Tedébat pretérea
vírginem beatíssimam corporáli deco-
rári púrpura, que se nóverat Christi
sanguine redémptam : dum a pérfidis
morte turpíssima condemnaréatur.
Anulo fidei subarráta : aurum gem-
másque velut mercimónium con-
témpserat vilíssimum. Hoc propósito
filie rex Didánus inestimabiliter
gavísus accersíri jubet próxime dio-
césis epíscopum : filiéque charíssime
hábitum dari monachárum imperávit.

Lectio viij.

FMULATIONE profécto beatíssime
vírginis, duódecim ferme nobí-
libus orte natálibus puélle, relíctis
ómníbus secúte sunt Dóminum :
incedéntes in ómnibus mandátis et

justificatióñibus ejus : juxta exém-
plum Deo dilécte Frideswide. Et si ei
equári non potuérunt méritis : con-
sórtes ejus fieri nitebántur, partici-
patione regni celéstis. Ex regis itaque

munificéntia, diversória religióni aptíssima secus ecclésiam construúntur : ubi dulcíflua diébus et nóctibus menti vírginum cum voce cónsona psalmórum et hymnórum moduláta resonábat suávitás. Interim rex ipse

gravíssima tactus febre décidit in lectum, atque ad extréma perdúctus, córporis Christi múnitus viático : dormívit cum pátribus suis, complens dies in senectúte bona. Tu autem.

Lectio octava.

BÉata ígitur Frideswida utriúsque genítoris destitúta soláto, ad Patrem qui in celis est ardéntius anhelábat : quibus pótuit gréssibus ad eum properábat. Protelábat enim jéjúnia, oratióibus instábat contínuis : et pretérea per diem, centiésque per noctem, flexis génibus quesívit quem diléxit ánima illíus. Sed quis in mundo preválet bonus, cui non invídeat qui singuláriter est malignus ? Omnes namque conáтур dejícere : qui primum hóminem a paradísi gáudiis pótuit propéllere. Et quia Frideswíde ánimum nullíus ánulo suggestiónis

pótuit avértere : ad dimicándum cóminus corpóreis ejus óculis, corporálem spéciem exhíbuit. Elatúsque in antíque vesánie sue presumpciónem, qua se Altíssimo fore símilem promittébat : Christum se esse ménititur. Magnáque demónum constípatus catérrva, angelórum lucis spéciem mentiéntium : his vírginem verbis aggréditur, Veni dilécta veni quia tempus est ut percípias immarcessíbilem glórie corónam, quam promeruísti, veni, et ad pedum meórum provolúta vestígia : quem diu desiderásti adóra. Tu autem.

Lectio nona.

Apparére quippe tibi ob hoc vólui, Aut me ad quem tanta aviditáte suspíras, in hac vita étiam mortáli conspíceres : et me adoráto ad perpétue vite cōmodum absque córporis incómodo prevaléres ingrèdi. Cui virgo Sancto edócta Spíritu, cujus instínctu humáni géneris hunc fuísse deprehéndit inimícum :

ita inquit, Quid misérrime quod nec habes, nec habére pre supérbia vales, áliis promítttere presúmis ? Quid tibi cum vita immortáli, qui vivens mórtuus es, et manens in intéritum vergis ? Sed ego infélix et misérrima peccátrix inténtus tui párticeps fuísem : nisi me Redemptóris mei Jesu Christi quem te esse nephán-

Depositio Frideswide virginis.

[159v.] díssime mentíris, misericórdia pre-
venísset. Ipse enim spes mea a
juventúte mea. Hec humilíssime
vírginis verba, supérbus ille non
sústinenſ spíritus evánuit : et áerem

ululátu horríbili fetoréque pestífero
implévit. Hiis et innúmeris áliis :
Christi ecclésia ejus illustrátur
miráculis. Tu autem.

Cetera omnia de communi unius virginis non martyris. [916].

I Sanctarum undecim milium¹⁶⁵ virginum.¹⁶⁶

(xxj. Octobris.)

Invitatorium duplex, iij. lectiones fiant cum hac oratione.

Deus qui sanctam nobis hujus diéi solennitátem, pro beatárum virginum martyrumque tuárum gloriósá passióne fecísti : adéstō famílie

tue précibus et da ut quarum hódie festa celebrámus, eárum méritis et intercessiónibus adjuvémur. Per Dóminum.

[Ad vesperas.]

[Antiphone et psalmi feriale.

Capitulum. [Sapientia iv. 1.]

S quam pulchra et casta [genératio cum claritaté : immortális est enim memória illúis : quóniam et

apud Deum nota est et apud homines].¹⁶⁷

Hymnus. Jesu coróna. [909].

XV. Adducéntur. [933].

AS:662; PEN:272r.¹⁶⁸

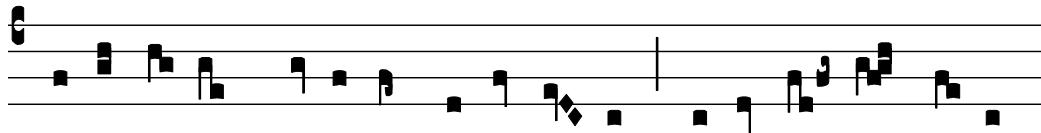
4956.

Ant.
I.ii.

cum implé-ta es-set e-du-céntes et se-cus li- tus se-déntes

Sanctorum undecim milium virginum.

e-le-gé-runt bonos in va-sa su- a : ma-los au-tem fo-ras
 mi- sé-runt. *Ps. Magníficat. 53**.

Oratio. Deus qui sanctam nobis. {1532}.

[*Ad matutinas.*]

AS:662; 1519-C:41r; 1520-S:142r; PEN:272r.¹⁶⁹

Invit.

IV.i.

1021.

 G- num * sponsum vír- gi- num. †Ve- ní-te a-do-

rémus Dó-mi-num Je-sum Chris- tum. *Ps. Ve-ní- te. 13**.

Hymnus. Jesu coróna. [909].

Super psalmos hec sola ant.

AS:567; PEN:272r.

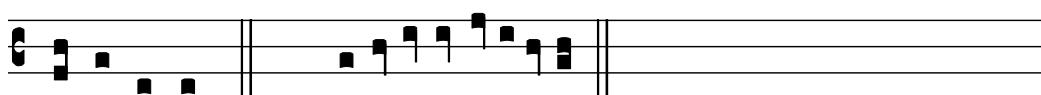
Ant.

VII.ii.

4069.

quam pulchra est * casta gé-ne-rá-ti-o cum

cla-ri-tá-te. *Ps. Dómine Dominus noster. (vij.) [17].*

Et omnis psalmi unius virginis dicantur. [888].

V. Adducéntur.]¹⁷⁰ [933].

Lectio prima.

Guit in Británnie finibus rex quidam Deo devótus tam vita quam nómine : cui Deus prolem femíneam dedit, nómine Ursulam. Cumque de tanta nobilíssime vírginis índole longe latéque fama percrebuíset, ad aures géntilis tyránni cujúsdam permanávit : qui prépotens víribus in róbore militári

gloriabátur, et barbárica feritáte látius regnábat. Hic legátos ad patrem vírginis destinávit, multáque preciosa transmittens, sed plura promittens : minas étiam pro magnitúdine nómínis sui quasi summam manum impósuit, ut saltem terróribus quod volébat exígeret, si blandítii et munéribus minus profecísset.

AS:567; PEN:272v; 1520-S:145r.¹⁷¹

6151. 1. Resp. I.

U-dí- vi * vo-cem de ce- lo ve-ni- én- tem :

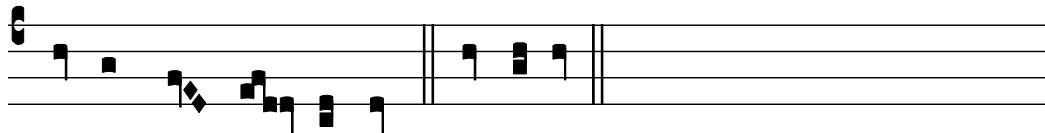
ve-ní- te om-nes vírgi-nes sa- pi- en- tís- sime.

†O-le- um re-cón-di-te in va- sis ves-tris dum spon- sus

6151a.

advé-ne- rit. V. Mé-di- a nocte clamor factus est,

Sanctarum undecim milium virginum.

ecce spon-sus ve-nit. †O-le- um.

Lectio ij.

ITaque virgo pro se minus sollícita, patérne autem sollicítudini ádmodum cóndolens : hílaris ad patrem venit, blandéque árridens, Noli mi pater super hac re meróre contabéscere, sed décem priméve etátis vírgines et forma et génere electíssimas perquírite, et tam michi quam síngulis harum mille vírgines honestíssimas subscríbite. Comparátsque ad númerum nostrum triéribus úndenis, triénnii nobis ad dedi-

cationem virginitatis nostre dentur indúcie : quibus explétis, quod Dómino placúerit fiet. Concórdi ígitur duórum regum stúdio, mirífice classe perfécta, beáta mox virgo Ursula quod¹⁷² desiderábat virgíneo valláta exércitu, primum Deo grátias exólvit¹⁷³ : deínde fidelíssimas comilitónes suas piis exhortatióibus erúdivit et corroborávit. Tu [autem Dómine miseré nostri].¹⁷⁴

AS:568; PEN:272v.¹⁷⁵

2. Resp.

II.

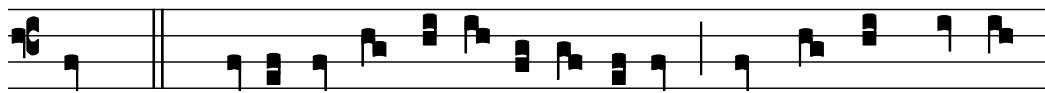

E- lí- ci-ter * vír- gi- nes vincunt mun- dum.

sar0628.

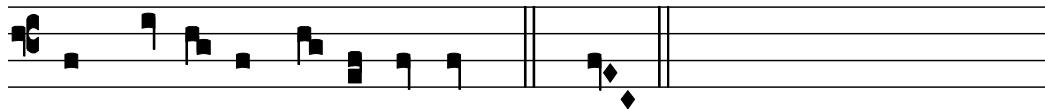
†Que post vic-tó- ri- am vin- ci non no-

runt. **XV.** Be- á-te de pré-li- o ré-de- unt : et hos-tem víctri-

sar0628a.

Sanctarum undecim milium virginum.

ces mo-ri- éndo de-víncunt. †Que.

Lectio iij.

A Scénsis itaque návibus sub uniuersitate
diéi noctisque spácio : in portum
qui Týele dicitur, secúndo cursu
appulérunt. Indéque subremigántes,
ad insígnem illam Germánie metró-
polim Colóniam tandem pervenérunt.
Ibique accépta divínitus revelatióne,
de toto vite sue cursu et consum-
matiōne, subdúctis áchoris secúndo
vento velificántes, Basiléam appli-
cuérunt : relegatísque ibi triéribus,
pedéstres Romam adiérunt.¹⁷⁶ Ibi
cum per dies aliquot perlustrátis
ubique sanctórum limínibus ánimas
suas Deo commendárent : peráctis
votis, itinere quo vénérant Basiléam
revérse sunt. Ascensísque návibus per
decúrsum Rheni defluéntes : íterum
Colóniam ubi nunc eárum córpora in

pace requiéscunt, tandem applícuérunt. Aderat tunc ibi bárbara gens Hunnórum que peccátis hóminum exigéntibus, tam Galliárum quam Germánie et Itálie terras cédibus vastáverat : et jam urbem Colóniam arta obsidióne vallábat. Quod Dei vírgenes ignorántes : sine omni suspicíone in terram illam ingrésse sunt.¹⁷⁷ Et ecce bárbari per velociíssimos discursóres exploráta re, et virgináli constántia cógnita, súbito super eas irruérunt : et quasi lupi in ovília agnórum irruptíone facta, peremérunt inhumána crudelitáte sanctam illam multitudinem, laudántem Deum qui vivit et regnat in sécula amen. Tu autem [Dómine miseré nostri].¹⁷⁸

Cetera omnia de communi plurimarum virginum. [922].

AS:568; PEN:272v.¹⁷⁹

Sanctorum undecim milium virginum.

li-be-ró- rum pro-pá- gi-ne. †Dum spon- so qui in
 ce- lis est per- én- ni men- te. ‡Ac-tu et há-bi-tu ap-
 pli-cá- ri má-lu- it. ¶ Ec-
 ce flo-réntem mun-dum : despéctu mentis cal-ca-
 vé- runt. †Dum spon- so.
 [¶] [Glória. 95*. ‡Actu.]¹⁸⁰

sar0633a.

[¶] Média nocte clamor factus est.

R. Ecce sponsus venit exite óbviā ei.

In laudibus.

Hec sola antiphona.

AS:568; PEN:272v.

Ant.
VI.

sar0127.

Irgi-nes sancte De- i * o-rá-te pro no-bis, ut

Sanctorum undecim milium virginum.

scé-le-rum vé-ni- am per vos accí-pe-re me-re- ámур.

Ps. Dóminus regnávit. (xcij.) [45]. [Ec.]

Cap. O quam pulchra est. {1532}.

Hymnus. Rex glorióse. [774].

V. Mirábilis Deus. [192].

AS:568; PEN:273r.

4953. Ant. I.i.

S Imi-le est * regnum ce-ló-rum de-cem virgí-
ni-bus que acci-pi- én- tes lámpa-das su- as ex-i- é-runt
óbvi- am sponso et spouse. *Ps. Benedíctus. 52**.

Oratio. Deus qui sanctam. {1532}.

Ad j.

Ant. Vírgenes sancte. {1537}.

Ps. Deus in nómine. (lij.) [95].

Sanctorum undecim milium virginum.

Ad terciam.

AS:568; PEN:273r.

Ant.
IV.iv.

3730.

E-di- a nocte * clamor factus est : ecce sponsus
ve-nit ex-í-te óbvi- am e- i. Ps. Legem pone. (*cxvij. iij.*) [132].

Cap. O quam pulchra est. {1532}.

AS:569; PEN:273r.¹⁸¹

Resp.
VI.

sar0603.

sar0603a.

Ddu-céntur re-gi. †Vír-gi-nes post e- am. // Próx-i-
me e-jus affe-rentur ti-bi. †Vír-gi-nes. // Gló-ri- a Pa-tri
et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto. Addu-céntur.

// Media nocte clamor factus est.

R. Ecce. {1537}.

Sanctorum undecim milium virginum.

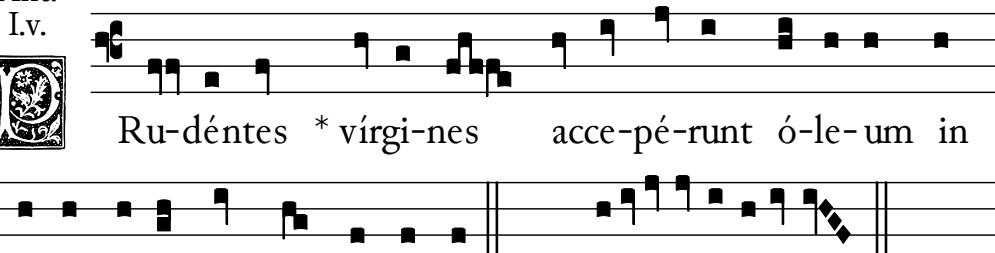
Ad vj.

AS:569; PEN:273r.¹⁸²

Ant.
I.v.

4403.

Ru-déntes * vírgi-nes acce-pé-runt ó-le- um in
va-sis su- is cum lampá-di-bus. *Ps. Defécit. (cxvij. vj.) [141].*

Capitulum. [ij. Cor. xj. 2.]

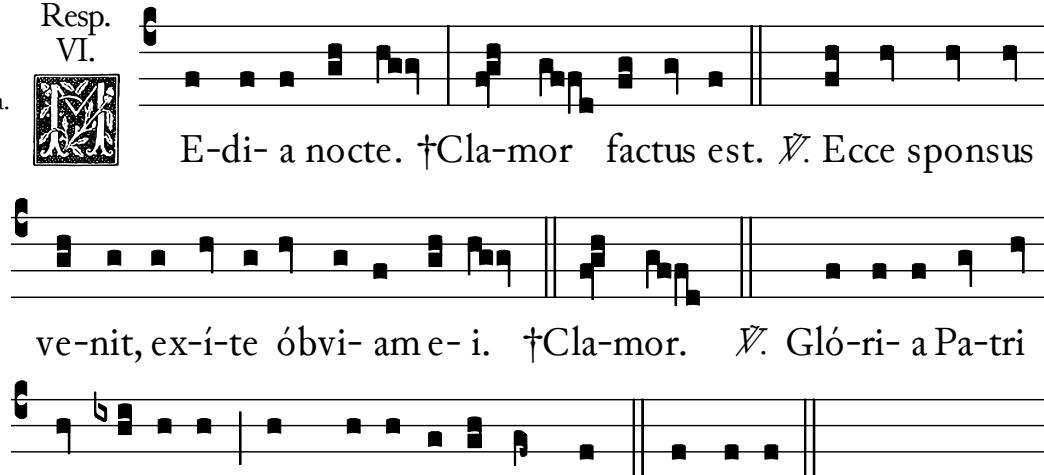
 Mulor enim vos Dei emulatióne
[despóndi enim vos uni viro] vírginem castam exhibére Christo].¹⁸³

AS:569; PEN:273r.¹⁸⁴

Resp.
VI.

sar0644.

E-di- a nocte. †Cla-mor factus est. *V. Ecce sponsus*
ve-nit, ex-í-te óbvi- am e- i. †Cla-mor. *V. Gló-ri- a Pa-tri*
et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto. Mé-di- a.

V. Prudéntes vírgines accepérunt óleum in vasis suis cum lampáibus.

R. Et exiérunt [óbviām sponso et sponse.]

Sanctorum undecim milium virginum.

Ad. ix.

AS:569; PEN:273r.

Ant.
I.v.

5251.

Unc surrex-é-runt * omnes vírgi-nes il-le : et
 orna-vé-runt lámpa-des su-as. *Ps. Mirabília. (cxvij. ix.) [150].*

Capitulum. [Sapientie vij. 30.]

Sapiéntia vincit malítiam | finem fórtiter : et dispónit ómnia
 [attíngit ergo a fine usque ad suáviter].¹⁸⁵

AS:569; PEN:273r.¹⁸⁶

Resp.
VI.

sar0659.

Ru-déntes vírgi-nes * acce-pé-runt ó-le-um in va-sis
 su- is. †Cum lam-pá-di-bus. ⁊ Et ex-i- é-runt óbvi- am
 sponso et spouse. †Cum lam-pá-di-bus. ⁊ Gló-ri- a Pa-tri
 et Fí-li- o : et Spi-rí-tu- i Sancto. Pru-déntes.

sar0659a.

⁊ Adducéntur regi vírgines. [933].]¹⁸⁷

Sanctorum undecim milium virginum.

Si hoc festum undecim milium virginum in sabbato contigerit : totum fiat servitium de festo : et feria vj. precedente fiat commemoratio beate Marie. Si vero in dominica evenerit : fiat memoria de festo ad vesperas et ad matutinas, et ad missam : et medie lectiones cum responsorio de communi plurimarum virginum ut supra.

¶ *Sancti Romani episcopi et confessoris.*

(xxij. Octobris.)

*Invitatorium simplex, tres lectiones fiant cum nocturno. Cetera omnia de communi
unius confessoris et pontificis dicantur [791]. cum hac oratione.*

Deus cui beatus Romanus
pontifex ita sanctitatis grátia
decorátus complácuit, ut tuórum
consórtium in celis promererétur
[160r.] sanctórum : da ecclésie tue quésumus

ejus intervéntu perpétuam cósequi
letíciā, cujus depositiónis diem
gratulándo célebrat solénnem. Per
Dóminum.

¶ Sanctorum Crispini et Crispiniani martyrum.

(xxv. Octobris.)

Novem lectiones fiant.

Ad primas vespertas dicatur Rx. In circúitu tuo. ix. in communi [768]. cum hac oratione.¹⁸⁸

DEUS qui sanctis martýribus tuis Críspino et Crispiniáno ad hanc glóriam veniéndi copiósum munus grátie contulísti : da nobis fámulis tuis nostrórum véniam peccatórum,

ut sanctórum tuórum intercedéntibus méritis ab ómmbus mereámur adver-sitáibus liberári. Per Dóminum nostrum.

¶ Memoria fiat de sancto Johanne Beverlaco archiepiscopo cum hac oratione.

Oratio.¹⁸⁹

DEUS qui hunc diem sanctíssimi Johánnis confessóris tui atque pontíficis translatióne decorásti : fac

nos quésimus ejus méritis in sanctórum tuórum societátem transférri. Per.

Lectio prima.

CRispinus et Crispiniánus Suessiónis civitátem hóspitam sue peregrinatiónis ele-gérunt. In qua, quóniam ita prevá-luerat error gentílium, ut hospítium eis eo quod essent Christiáni in-humánitas vetáret : compérta crude-

litáte gentílium, ut sequéntes doctóris géntium magistérium, labóre mánu-um sibi preséntis vite necessária províderent, artem sutóriam quam quiéte exércere potuíssent, didicérunt. Tu autem [Dómine miseré nostri].¹⁹⁰

Lectio secunda.

Audiens autem hec Maximiánus Ámpius : concító gradu ad per-quiréndos eos Rictiovárumb impietátis sue minístrum diréxit. A quo et

quésiti : calciaménta sunt in predícta urbe páuperum sartiéntes repérti. Quos cum non posset a fide Christi revocáre : claros mártires exténsos

tróclea cedi fústibus jussit. Item Rictiovárus furóre insániens, molas ad singulórum colla jubet suspéndi : et hýemis témpore in flúvio cuius vocábulum est Axóna, velut sub glácie

demérgi. Póstremo vero picem, ádipem, oleúmque simul jussit férvere : et sanctos dénuo mártires in eo precipitári, quasi consuméndos pena precépit. Tu autem.

Lectio tertia.

JUibus nocte eádem per revelationem osténsum est, quod illucescénte die, perceptúri labórum ac confessiónis sue prémium, triumphatóres íncliti reciperéntur a Dómino. Que statim vísio rei geste¹⁹¹ exhibitióne impléta est. Nam Maximiánus mox audíta satéllitis sui

Rictiovári perditíone : utrúmque Críspinum et Crispiniánum gládio puníri precépit. Córpora vero a carníficibus, béstiiis, cánibus, avibúsque ímprobis devoránda sunt derelícta : que Christo custodiénte a morsu eórum mansérunt intácta. Tu autem Dómine.

Tres medie lectiones de sancto Johanne de Beverlaco.¹⁹²

Lectio quarta.

SAntus Johánnes Eboracénsis archiepíscopus precípua veneratióne dignus ut in vita sua exístens miraculósus : magnis in mundo postquam decéssit Dei grátia virtútibus choruscávit. Et quia bonórum ómnium retríbútor Dóminus noster Jesus Christus preciosíssimam lucérnam suam non sub módio abscónsam esse docet, sed super candelábrum, ut lúceat ómnibus qui in domo sunt, sanctíssimum confessórem suum Johánnem, quem in vita sua innú-

meris miráculis et virtútum signis decorávit : mórtuum étiam in imo inter lápidum defórmium duríciem reténtum, sui beneficii largitióne in ómnium infirmitátum curatióne, et membrórum restitutióne mirífice perornávit, et venerábili sublimatióne dignum monstrávit. Laudábili ergo univérsi cleri consílio, dies in quo hujus sancti fieri déberet translátio : octávo kaléndas Novémbbris, Sancto inspiránte Spíritu constitútus est. Tu autem Dómine.

Lectio quinta.

Tempore translatiónis sancti Johánnis Beverláci présulis me-

moráti, préfuit ecclésie Eboracénsi Alfrícus archiepíscopus septimus-

décimus a sancto Johánne : qui anno tértio sui presulátus Romam ivit, et a Johánne papa pállium accépit. Ipsóque¹⁹³ cum Alfríco Dorobernénsi archiepíscopo, et ferme totius Anglie presúlibus, die sancto pasche Edwárdum in regem unxit Vyntónie : qui sanctus Edwárdus conféssor dicitur, et apud Londónias more régio sepélitur. Iste étiam Alfrícus archie-

[160v.]

píscopus capsam cum auro et argénto ac lapídibus preciósis ornátam, ópere incomparábili apud Beverlácum fabri- cári fecit : et elevátum de sepúlchro lígneo mirábili artificio inscúlpto, preciósum corpus gloriósi patris Johánnis archiepíscopi cum ingénti cleri plebísque exultatióne, multis ádditis relíquiis, in eam honorífice collocávit. Tu.

Lectio vj.

SIcque beáti Johánnis predícti translátio veneránda trecentésimo sextodécimo depositiónis sue anno, et Domínice incarnationis millésimo tricésimo séptimo, octávo kaléndas Novémbris, témpore Johánnis pape, et Edwárdi regis Anglie, per venerábilem patrem Alfrícum Eboracénsem archiepíscopum : consentiénte clero et pópulo, solénniter est perácta. Cujus corpus sanctissimum in ecclésia Beverláci cum débita reveréntia a túmulo in chorum ad summum altáre ejúsdem ubi nunc

cólitur : disponénte Dómino venerábiler est translátum. In quo loco per ejus mérita gloriósa : declarántur mirácula plúrima ad laudem Dei et sancti sui. Nos ergo fratres charísimi, translatióнем hodiérnam sancti Johánnis archiepíscopi, ejúsque sancta mirácula celébri cum devotióne recenséntes : suo intervéntu a malis ómnibus protegámur, et decúrso preséntis vite stádio, annuénte Dómino ad etérrna celórum gáudia transferámur. Tu autem.

Tres ultime lectiones de expositione Evangelii secundum Lucam, Descéndens Jesu de monte. Quere in communi plurimorum martyrum, [765].¹⁹⁴ et cetera omnia de communi plurimorum martyrum. [739].

¶ Sanctorum apostolorum Symonis et Jude.

(xxvij. Octobris.)

Festum inferius duplex.

Ad utrasque vespertas et ad matutinas, et ad tertiam.

Capitulum. (Ad Romanos viij. [28.])

SCimus quóniam diligéntibus
Deum ómnia cooperántur in
bonum his qui secúndum propósitum |
vocáti sunt sancti. [R.] [Deo
grátias.]¹⁹⁵

Responsorium. Qui sunt. [644].

[¶ Hic cantus sequens dicatur ad primas vespertas et at matutinas super hunc hymnum.]¹⁹⁶

HS:183v; 1520-S:147r; 1531-S:160v.

Hymn.

I.

E- á-te Symon * et Thá-de- e íncli- te, Cérni-
te nostros gémi-tus cum láchrimis : Quique per lapsum me-rú-
imus bá-ratrum, Per vos ce-ló- rum me-re- ámur á-di-tum.

Annue Christe. [645]. Et dicatur in hoc versu Hymni, [Nobis] per horum tibi cara
mérita : et Horum solvántur gloriósis précibus.

X. In omnem terram exívit souus eórum.

[R. Et in omnes fines terre verba eórum.]¹⁹⁷

sar0807.

8097.

Ant. Beati éritis. [649].

Ps. Magnificat. 53*.

Oratio.

Concéde quésumus omnípotens Deus : ut sicut apostolórum tuórum Symónis et Jude gloriósa natalícia prevenímus : sic ad tua

beneficia promerénda majestátem tuam ipsi pro nobis prevéniant. Per Dóminum.

Ad completorium omnia fiant sicut in festo sancte Trinitatis. [397].

Ad matutinas.

Novem lectiones fiant.

Lectio prima.

Simon Chananeus et Judas Zelotes apóstoli Dómini nostri Jesu Christi, cum per revelationem Spíritus Sancti Pérsidam fuissent ingrési : invenérunt ibi duos magos Zároen et Arpháxat, qui a fácie sancti Mathéi apóstoli de Etiópia fúgerant, et prava sua doctrína totam Pérsidam pollúerant. Sancti ítaque apóstoli cum ingrési essent Pérsidam : occurrít eis preféctus exércitus Wáradach¹⁹⁸ ducis regis Babyloni-

órum, cui nomen erat Xersis.¹⁹⁹ Hic contra Indos qui fines Pérside inváserant, suscéperat bellum. In cujus comitátu erant sacrificatóres et arioli, et magi et incantatóres : qui per síngulas mansiónes sacrificántes demóniis dabant respónsa fallácie sue. Sed illa die concidéntes se et sanguinem suum effundéntes : nullum pénitus dare potuérē respónsum. Tu [autem Dómine miseré nostri].²⁰⁰

Lectio ij.

PErrexérunt ítaque ad fanum vícine civitátis : et illic consulentibus dedit mágítum demon, et dixit, Dii qui vobíscum comitabántur eúntibus ad prélium, non possunt vobis dare respónsum : quia apóstoli

Dei ibi sunt. Unus díctitur Symon : et alter Judas. Isti autem tantam virtútum consecúti sunt a Deo : ut nullus deus áudeat illis preséntibus loqui. Tunc Wáradach dux fecit eos perquirí. Qui cum invénti fuissent,

cepit ab eis quérere unde essent : vel qui essent, aut quare advenísserit. Cui sanctus Symon apóstolus dixit, Si genus queris : Hebréi sumus. Si condiciónem : servi sumus Jesu Christi. Si causam advéntus, salútis vestre causa venímus : ut relícto erróre simulachrórum Deum qui in celis est póssitis agnoscere. Cui [161r.] respóndens Wáradach ait, Nunc ínterim ad prélium vado Indórum, quod proposuérunt fines Pérsie invadéntes et Medórum secum auxília contra nos promovérunt : et non est

oportúnum michi ut de his discútiam. Cum fúerit felix in reverténdo succéssus : áudiam vos. Dicit ei sanctus Judas apóstolus, Modo magis cóngruum est te cognoscere illum, cujus ope et auxílio possis victor exístere : vel certo eos qui rebélles sunt pacatíssimos inveníre. Dicit ei Wáradach, Quóniam áudio deos nostros non esse ausos in vestri preséntia nobis dare respónsum, vos nobis futúra predícite : ut quos belli éxitus habitúri sumus possim scire. Tu autem Dómine.

Lectio tertia.

Dicit ei sanctus Symon apóstolus, Hódie intermítte profectiónem, et crástina die hac hora, id est tértia, vénient ad te quos premisísti cum legátis Indórum : qui vobis et terras invásas, et império vestro restitútas nunciábunt : et solútis tribútis, áditum²⁰¹ referent, ac pacis vestre ad quascúnque condiciónes voluéritis gratánter consentiéntes, pactum firmissimum stabílent. Tunc ex consílio jussit eos dux in crástinum in custódia habéri : ut rerum éxitus dóceret, si posset eórum assértio comprobári. Factum est autem in crástino juxta verbum apostolórum, venérunt qui missi fúerant cursu velocíssimo in drómedis : et

nunciavérunt ómnia ita esse, ut apóstoli fúerant prelocúti. Duo autem apóstoli a rege et duce rogáti morabántur in Babylónia, faciéntes mirabília magna : illuminantes cecos, surdis audítum reddéntes, claudi-cántibus gressum, mundántes leprósos, fugántes demónes ex obséssis corpóribus. Cunque uno anno et ménsibus tribus ibi commoráti essent : amplius quam quadragínta mília virórum baptizáti sunt, excéptis párvulis ac muliéribus : baptizáto prius rege cum univérsis primátibus suis. Vidéntes enim omnes infirmitátes verbo curári, cecos illuminári, mórtuos étiam suscitári in nómine Jesu Christi, univérsi pópuli credi-

dérunt, destruéntes templa ydolórum, et ecclésias extrúcitos. Ordinavérunt autem apóstoli in civitáte illa epíscopum nómine Abdiam qui cum ipsis vénerat a Judéa, qui et ipse

víderat Dóminum : et repléta est cívitas illa ecclésiis. Quibus rite ordinátis : profécti sunt. Sequebántur autem eos discipulórum turbe : ducénti et eo ámplius viri.

Lectio quarta.

Circuiérunt autem apóstoli duódecim províncias Pérside : et civitátes eárum. Memoráti vero magi Zároes et Arpháxat, faciéntes scélera per civitátes, et dicéntes se esse ex génere deórum : sempérque a fácie apostolórum fugiéntes, tándiu erant in quacúnque civitáte, quándiu agnóscerent apóstolos adveníre. Apóstoli autem ubicúnque fuíssent ingréssi : detegébant facta eórum, et ostendébant doctrínam eórum ab inímico humáni géneris adinvéntam.

Erant autem in Sannir²⁰² civitáte quadragínta pontífices templórum : quos tali allocutióne magi in Dei apóstolos incitárunt, Ventúri sunt ínquiunt huc duo Hebréi : deórum ómnium inimíci. Qui ubi docúerint Deum áltérum adorári débere : vos exclúsi éritis a facultáibus vestris, et ut purgaménta abjécti.²⁰³ Alloquímini ergo pópulum ut mox cum urbem istam intráverint : teneántur ad sacrificándum.

Lectio v.

FActum est autem ut postquam peragrásset apóstoli univérsas Pérside provincias : venírent ad Sannir²⁰⁴ civitátem magnam. In quam cum fuíssent ingréssi et manérrent apud discípulum suum ejúsdem civitátis virum nómine Sennen : ecce circa horam primam omnes simul pontífices cum pópulo innumerábili clamántes ad Sennen, Produc ad nos inímicos deórum nostrórum. Cum quibus si non

sacrificáveris diis nostris : incendémus te et domum tuam cum ipsis. Intérea tenéntur apóstoli, ducúntur ad templum solis. Quibus ingrediéntibus templum cepérunt clamáre demónes per energúminos, Quid nobis et vobis, apóstoli Dei vivi ? In ingréssu vestro flammis exúrimur. Stabat autem in una ede templi ab oriénte quadrígá solis, fúsilis ex auro : in ália autem ede, quadrígá lune fúsilis ex argénto. Cepérunt ergo pontífices apóstolis

Dei vim fáceré cum pôpulo, ut
 [161v.] adorárent eos : et illi duo magi qui
 hanc ipsam violéntiam excitárant.
 Dixítque Judas ad Symónem, Frater
 Symon : vídeo Dóminum nostrum
 Jesum Christum vocántem nos. Et
 Symon respóndit, Diu est quod
 intúeor aspéctum Dómini : in médio
 angelórum. Nam et dixit michi
 ángelus Dómini cum orárem, Fáciám
 vos egrédi de templo : et ipsum

templum rúere super eos. Et dixi,
 Nequáquam Dómine fiat hoc. For-
 tásse erunt ex his áliqui : qui
 converténtur ad Dóminum. Igitur
 cum hec loqueréntur secum, Hebráico
 sermóne : appáruit eis ángelus
 Dómini dicens, Confortámini et
 unum e duóbus elígitte : aut istórum
 repentina intéritum, aut ad palmam
 martyrii cum fidúcia boni certáminis
 vos preparáte. Tu.

Lectio vj.

REspondéntes apóstoli dixérunt,
 Oránda est misericórdia Dómini
 nostri Jesu Christi, ut et istis
 propiciétur : et nos ádjuvet, ut pós-
 simus pertíngere ad corónam. Hec
 autem soli apóstoli vidéntes et
 audiéntes : compellebántur a ponti-
 ficibus adoráre simuláchra solis et
 lune. Quibus apóstoli dixérunt,
 Fácite fleri siléntium : ut demus
 respónsum omni pôpulo audiénte.
 Facto autem siléntio : dixérunt
 apóstoli, Audíte omnes et vidéte.
 Solem nos scimus servum Dei esse :
 et lunam simíliter precépto sui
 Creatóris esse subjéctam. In celi
 tamen firmaménto consisténtes : non
 sine injúria sui in templis inclu-
 dúntur, que in celo omni século
 patére noscúntur. Et ut sciátis quia
 simuláchra eórum non sole sed

demónibus plena sunt : precípimus
 demónibus qui in simuláchro solis et
 lune vos ludíficant, ut egrediántur ex
 eis : et ipsi ea commínuant. Et
 stupentibus cunctis : dixit Symon ad
 simuláchrum solis, Precípio tibi
 ludificátor hóminum demon péssime,
 exi de simuláchro solis : et commínue
 ipsum, et quadrígam ejus. Simíliter
 cum hec Judas ad simuláchrum lune
 dixísset : visi sunt ab omni pôpulo
 duo Ethíopes, nigri, nudi et horribiles
 vultu egréssi. Et confringéntes ea :
 ululátum dire vocis emittébant. Tunc
 omnes pontífices irruéntes in após-
 tolos Christi : interfecérunt eos. In
 ipsa autem hora passiónis eórum :
 extitérunt fulgúra nímia, ita ut
 triphárie templum scinderétur a
 summo tecti fastígio usque ad úl-
 timum fundaméntum. Magi autem

Zároes et Arpháxat ictu choruscatiónis adústi : in carbónes sunt versi. Post mensem vero tértium misit rex Xeres : et córpora sanctórum apostolórum cum ingénti honóre ad suam tránstulit civitátem. In qua extrúxit eis basílicam mirí-

ficam : et in médio ejus sarcóphagum eis ex argénto puro instítuit. Quo in loco beneficia divína consequúntur : quicúnque credéntes in Dóminum nostrum Jesum Christum illuc meruérunt pervenire.

C Secundum Johannem, xv. [17—25.] [Lectio viij.]

IN illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis, Hec mando vobis : ut diligátis ínvicem. Et relíqua.

Omelia excerpta de commentario beati Augustini episcopi. (Super Johan. tractatu LXXXVII. ante B.)²⁰⁵

A Erito magíster bonus dilectionem sic sepe comméndat, tanquam sola precipiénda sit : sine qua non possunt prodésse cétera bona, et que non potest habéri sine céteris bonis, quibus homo efficitur bonus. Pro hac dilectióne : patiénter

debémus étiam mundi ódia sustínere. Necésse est enim ut nos óderit : quos cernit nolle [dilígere] quod diligit.²⁰⁶ Sed plúrimum nos de seípso Dóminus consolátur, qui cum dixisset, hec mando vobis ut diligátis ínvicem : adjécit atque ait, Si mundus vos odit : scítote quia me priórem vobis ódio hábuit. Cur ergo se membrum supra vérticem extóllit ? Recúsas esse in corpore : si non vis ódium mundi sustínere cum cápite. Tu autem, Dómine miserére [nostrí].²⁰⁷

Lectio octava.

Si de mundo inquit essétis : mundus quod suum erat dilígeret. Universe útique hoc ait ecclésie : quam plerúmque étiam ipsíus mundi nómine appéllat, sicut est illud, Deus erat in Christo mundum reconcílians²⁰⁸ sibi. Itémque illud, Non venit Fílius hóminis in mundum²⁰⁹ ut júdicet mundum : sed ut salvétur mundus per ipsum. Et in

epístola sua Johánnes ait, Advocátum habémus apud Patrem Jesum Christum justum : et ipse est propiciátió peccatórum nostrórum. Non tantum nostrórum : sed et totius mundi. Totus ergo mundus ecclésia est : et totus mundus odit ecclésiam. [162r.] Mundus ígitur odit mundum : inimícus reconsiliátum, damnátus salvátum, inquinátus mundátum. Sed

iste mundus quem Deus in Christo reconsíliat sibi, et qui per Christum salvátur, et cui per Christum omne peccátum donátur : de mundo éléctus est inimíco, damnáto, contamináto. Ex ea quippe massa, que tota in Adam péríit, fiunt vasa misericórdie in quibus mundus est pértinens ad reconsiliatióñem quam mundus odit :

Tractat.

LXXXVIII. A.

Frgo et ipsi inde erant unde ut non essent elécti sunt inde : non méritis suis, quorum nulla bona precésserant ópera, non natúra, que tota fúerat per líberum arbítrium in ipsa radíce viciáta, sed gratúita hoc est vera grátia. Mementóte inquit sermónis mei quem ego dixi vobis : non est servus major dómino suo. Si me persecuti sunt : et vos persequéntur. Si sermónem meum servavérunt : et vestrum servábunt. Exhórtans Dóminus servos suos ad mundi ódia perferénda patiénter : nullum majus eis neque mélius, quam de semetípsò ponit exémplum, quóniam sicut dicit apóstolus Petrus, Christus passus est pro nobis, relínquens nobis exéplum, ut sequámini vestígia ejus. Sed hec ómnia inquit fácient vobis : propter nomen meum. Que ómnia fácient, nisi que dixit ódio habébunt

et ex eádem massa pértinens ad vasa ire que perfécta sunt ad perditiónem. Dénique cum dixisset, Si de mundo essétis, mundus quod suum erat diligenter : contínuo subjúnxit, Quia vero de mundo non estis, sed ego vos elégi de mundo : proptérea odit vos mundus. Tu autem.

Lectio ix.

scílicet et persequéntur sermonémque contémnent ? Quóniam si sermónem non servárent eórum, nec tamen odíssent eos, nec perseveréntur, vel étiam si odíssent nec tamen perseveréntur, non ómnia fácerent. Hec autem ómnia fácent vobis : propter nomen meum. Quid est áliud dícere quam me in vobis ódio habébunt, me in vobis persequéntur, et sermónem vestrum quia meus est, ídeo non servábunt ? Hec enim ómnia fácent vobis propter nomen, non vestrum : sed meum. Tanto ígitur miserióres qui propter hoc nomen ista fáciunt : quanto beatiores qui propter hoc nomen ista patiúntur. Sicut ipse álio loco ait, Beáti qui persecutióñem patiúntur propter justiciam : hoc est, propter me, vel propter sermónem meum.²¹⁰

Cetera omnia ad matutinas et ad alias horas de communi apostolorum dicuntur [643]. cum hac oratione.

DEus qui nos per beatos apóstolos tuos Symónem et Judam ad agnitionem tui óminis veníre tribuísti : da nobis eórum glóriam sempitérnam et proficiéndo celebráre, et celebrándo proficere. Per Dóminum.

Ad secundas vesperas R^g. Cives apostolórum. ix. in communi [661]. Oratio ut supra. {1548}.

¶ Sancti Quintini martyris.

(xxxij. Octob.)

Tres lectiones fiant cum nocturno propter vigiliam cum hac oratione.

Sancti Quintini martyris tui nos
quésumus Dómine²¹¹ veneránda

festívitás múniat : et fragilitáti nostre
subsídium exóret. Per.

Lectio prima.

Sanctus Quintinus ad
predicandum verbum Dei in
Gállias diréctus, in urbe
Ambianénsi²¹² resédit : ibique Dó-
mini fidem annunciaré géntibus cepit.
In illis diébus surgénte persecutióne
contra Christiánam fidem : diréctus
est a Maximiáno Rictiovárus Galli-
árum preféctus. Qui Ambiánis per-
véniens, et famam beáti Quintíni

áudiens, comprehéndi eum precépit,
et in cárcerem récipi : et sequénti die
sibi presentári. Cui et dixit, Quid
passus es, ut nóbili génere natus, eum
colas qui ab homínibus est crucifixus ?
Quintinus respóndit, Vera nobilitas
est : recognoscere factórem celi et
terre et ómnium creaturárum. Tu
autem Dómine [miserére nostri].²¹³

Lectio secunda.

Rictiovárus dixit, Quintíne :
sacrífica diis. Nam si nolúeris :
divérsis te fáciam penis interfici.
Sanctus Quintinus respóndit, Fac
quod vis : quia non pertiméscó minas
tuas. Tunc Rictiovárus jussit eum
exténdi : et a quaterniónibus cedi.
Cumque cedéntes defecíssent : jussit
eum in cárcerem récipi. Ubi eo
pósito : appáruit ei angelus Dómini
dicens, Exi et corróbora pópulum :

qui per te crédidit in Dóminum [162v.]
Jesum Christum. Et éxiens : cepit in
média urbe annunciaré pópulo ver-
bum Dei. Custódes autem cárceris
evigilántes, et cárcerem clausum, sed
néminem inveniéntes intus : cucur-
réunt et invenérunt servum Dei in
médio pópuli verbum Dómini
predicántem. Vidéntes autem tam
miráble factum : convérsi sunt ad
Dóminum. Tu.

Lectio iij.

Post hec jussit Rictiovárus beá-
tum Quintínum sibi exhiberi :

cui et dixit, Ut vídeo elegísti
consílium ut magis mori quam vivere

velis. Quintinus respóndit, Non est mors si perseveravéro in torméntis : que a te michi inferúntur. Jussit ergo judex calcem et acétum et sinápem afférri : et in os ejus infundi. Post hec jussit eum ponderósis cathénis circundári : et ad quoddam muni-cípium quod Augústo Viromandórum nuncupátur duci. Ubi ipse véniens :

cepit eum blandis sermóníbus ad im-molándum hortári. Quo recusánte : jussit eum capitáli senténtia puníri. Et edúctus orávit : deínde cervíces suas persecutóribus óbtulit. Et am-putáto cápite : statim de collo ejus colúmba tanquam nix cándida éxiit, que celos penetrávit. Tu autem.

Cetera omnia fiant de festo ad matutinas et ad alias horas usque ad missam que erit de vigilia, et omnia fiant de communi unius martyris. [679].

Notes.

Notes, pages {1462}-{1556}.

¹ 1520-S:134v.

² 1520-S:134v.

³ 'tuam in beati' *Chevallon.* ; 'in' non habent Port. 1519, 1557. [SB:886.]

⁴ 'beáti Thome confessóris tui atque pontíficis', 1520-S:134v.

⁵ 1520-S:134v.

⁶ 'ipso interveniénte indulgéntiam', 1520-S:134v.

⁷ Nihil habet de S. Thoma herford. Legend. A.D. 1518.—'Nota quod hoc festum sancti thome est festum synodale : ideo dicetur hac die tantum iii. lectiones de S. leodegaro cum invit. simpl. & cap. Omnis pontifex. nichil dicetur de sancto thoma extra dyoc. herfor.' Portif. 1519, 1557. [SB:887.] 1520-S:134v. indicates 'ix. lectiones. Cetera de communi unius confessoris et pontificis'. that is, normally this feast would use the lessons &c. of the common.

⁸ 'Translatio S. Hugonis : require in fine libri.' Brev. MS. A.D. 1416, in margine. [SB:889.]

⁹ 'Per Dóminum nostrum.', 1520-S:134v.

¹⁰ 'fides' Legend. 1518. cum Port. 1519, 1557. Et sic passim. [SB:889.] 1520-S:134v. has 'Fides.'

¹¹ SB-S:890.

¹² 'préside', 1531-S:150r.

¹³ 'fides' Legend. 1518. [SB:891.]

¹⁴ 1520-S:134v.

¹⁵ 'Dómine quésumus', 1520-S:134v.

¹⁶ 1520-S:134v.

¹⁷ 1520-S:134v.

¹⁸ 1520-S:134v.

¹⁹ 1520-S:135r.

²⁰ 1520-S:135. has a flat at 'nobilitatis'. In BL-52359:424v. 'nobilitatis' is set F.A.CB.GA.G. PEN:271r. agrees with AS. In 1520-S:135v. 'consors' is set FGAA.A.

²¹ 1520-S:135v.

²² 1520-S:135v.

²³ In BL-52359:425r. 'verbi' is set AGBbA.G.

²⁴ In 1520-S:136r. and in BL-52359:425r. 'incrédule' is set G.A.G.G. BL-52359:425r. has 'penárum suárum recordátio'; no music appears for 'suárum'. BL-52359:425r. has 'roborávit', set C.BA.G.G.

²⁵ 1520-S:136r.

²⁶ In 1520-S:136r. the incipit is 'Preciosus Dómini Dionýsius.'

²⁷ 'summe' non habet Legend. 1518. [SB:895.]

²⁸ 'Idem dictus est Macarius, id est beatus.' *Legenda Aurea* (cliii. = 148.) de S. Dionysio. [SB:895.]

²⁹ SB-S:895.

³⁰ 1520-S:136r. omits the flat at 'passiones'. In BL-52359:425v. 'succéssit' is set A.ACBBbABb.BbA; 'promeruísse' is set G.C.DF.FED.DFGEFE; 'Spíritus' is set A.A.A.

³¹ 'Idem dictus est Macarius, id est beatus.' *Legenda Aurea* (cliii. = 148.) de S. Dionysio. [SB:896.]

Notes.

---

³² 'gratias tibi' *Chevallon.* ; 'grátias ago tibi' *habent Port.* 1519, 1557. [SB:896.]; *repetitionem clausule Ut nullum. non habet Chevallon.* [SB:896.] BL-52359:425v. has 'Grátias ago tibi'; ago is set A.AG; 'qui' is set D; 'probatióñem' is set FD.F.AG.AGFGA.G; 'tuórum' is set A.CDED.DC; 'martýribus' is set F.GA.FED.DFDCC.

³³ 'illic' *Legenda Job. MS.* [SB:896.]

³⁴ 'divino' *Chevallon. cum Leg.* 1518. ; 'devio' *Legenda Job. MS.* [SB:896.]

³⁵ In 1520-S:136v. 'tradénte' begins DF. AS:561. has no flat at 'errórem'. In 1520-S:136v. 'Illuc' is set E.GEGAGEFGFED. In BL-52359:426r. 'Beatíssimus' is set F.DF.F.F.F; 'Cleménte' is set EF.GAGFGAg.GF; no flat appears at 'ámplius'; 'errórem' is set EF.GAGFGAGA.AG; 'Illuc' is set E.GEGAGEFEDED; 'fidei' is set FG.GFREFEDE.ED; 'armátus' is set Df.EFED.F.

³⁶ In 1520-S:137r. 'probatásque' is set G.G.B.G. In BL-52359:426r. 'honóre' is set E.FE.F.

³⁷ 1520-S:137v.

³⁸ 'crudulitatis' *Chevallon.* [SB:898.]

³⁹ In BL-52359:426v. 'dignabáтур' is set D.D.DEFEDEFED.ED; 'Ut' is set GA--but in the cue for the repetition it is set C.

⁴⁰ 'trucidissimis' *Chevallon. cum Leg.* 1518. ; 'crudelissimis' *Leg. Job. MS.* [SB:898.]

⁴¹ In 1520-S:137v. 'sacrum' is set ABC.A; 'mystérium' is set A.ABC.A.ACGAGGF--these both appears to be cases where 'ABC' stands for ACC. Likewise, in BL-52359:426v. 'mystérium' is set A.ABC.A.ACCACGGF. In BL-52359:426v. 'appáruit' is set G.CD.DC.C; 'Dóminus' is set FGAGAB.A.A; at 'angelórum the flat appears after the B; 'audíerint' is set C.C.C.C; 'salus' is set CDc.C. 'est enim', 1531-S:151v.

⁴² 'impetrabis' *Brev. MS., Portif.* 1519 &c., et *Chevallon. in hoc loco, mox tamen* (p. 902, *juxta finem octave lectionis*) *rectius* 'impetrabit.' [SB:900.] 'impetrábis', 1520-S:138v.

⁴³ In BL-52359:427r. 'predicatióñibus' is set G.F.A.C.CD.C.CBCDC; 'obtinéret' is set AC.BA.G.G.

⁴⁴ 1520-S:138v.

⁴⁵ 'et a toto corpore' *Chevallon.* [SB:901.]

⁴⁶ 1520-S:138v. has 'apostolátui', set C.C.C.C.CB.BA. In BL-52359:427v. 'Dinonýsii' is set F.A.C.AG.A; 'triúmphans' is set CDED.CBCDAB.AG; 'eam' is set G.G.

⁴⁷ In 1520-S:134v. 'succénsus' is set CD.FGA.G. In BL-52359:427v. 'amóris' is set GF.GGFG.FGFD; 'constánter' is set CD.FGFFE.FGA; 'sustínuit' is set AGAFGA.D.DEFEF.ED; 'tormentórum per' is set GA.Cb.CDC.BACBAGA GD; 'ad societátem' is set ACD GA.AGF.ED.EFe.ED; 'angelórum' has GFE after the second B-flat

⁴⁸ 'agone' *Legenda Job. MS.* [SB:903.]

⁴⁹ In 1520-S:139r. 'hac' is set FA; 'cum' is set GAg. In AS:565. 'et Eleuthérii' is set G.AF.GA.GA.AB,A.A. In BL-52359:428r. 'ergo' is set GAg.FGAGFEDF; 'gáudio' is set FGA.FED.DEDDC; 'intulérunt' is ste FEGA.FE.DFEFE.ED; 'Rústici' is set G.GA.G.

⁵⁰ SB-S:904.

⁵¹ In 1520-S:139v. the Psalms are indicated as '*Seculorum amen.*'

⁵² In 1520-S:139v. 'percussóris' is set F.F.F.G.

Notes.

- ⁵³ In 1520-S :139v. 'constántia' is set G.G.G.EF.
- ⁵⁴ In BL-52359:428r. 'ad huc' is set F F.
- ⁵⁵ 1520-S:140r. has a flat at 'meruérunt'.
- ⁵⁶ In BL-52359:428v. 'capud' is set C.DF.
- ⁵⁷ 1520-S:140r.
- ⁵⁸ 1520-S:140r.
- ⁵⁹ SB-S:904.
- ⁶⁰ In BL-52359:428v. 'explévit' is set F.AFAB;CB;AB;B;A.
- ⁶¹ 1520-S:140v.
- ⁶² 1520-S:140v.
- ⁶³ In 1520-S:140v. 'beáte' is set E.FE.D.
- ⁶⁴ 1520-S:140v.
- ⁶⁵ 'suffrágiis júgiter', 1520-S:140v.
- ⁶⁶ 1520-S:140v.
- ⁶⁷ 1520-S:140v.
- ⁶⁸ 'Nichasii' Chevallonius in Kalndario, et alii multi. Interdum *Nicasii*. [SB:905.] 1520-S:140v.
has 'Nichasii'.
- ⁶⁹ 'solemnitátem', 1520-S:140v.
- ⁷⁰ 1520-S:140v.
- ⁷¹ 'Nichásius', 1520-S:140v.
- ⁷² 'Publicataque sententia perditionis' *Legenda Joh. MS.* [SB:907.]
- ⁷³ SB-S:907.
- ⁷⁴ 'ita.' *Leg.* 1518. [SB:908.]
- ⁷⁵ 'REGIS ET MARTY.' Chevallon. ; 're.' et mox 'regis' *Leg.* 1518. [SB:909]; 'marty.' Chevallon.
- ⁷⁶ 1520-S:141r.
- ⁷⁷ 1520-S:141r.
- ⁷⁸ 1520-S:141r.
- ⁷⁹ 1520-S:141r.
- ⁸⁰ SB:909. has 'regi' with the note : 'rege' *Chev.*
- ⁸¹ A short version of these lessons appears in BL-52359:499v. ff.
- ⁸² 'magnus', BL-52359:499v.
- ⁸³ 'Emina' *Portif.* 1518, 1519 ; 'emma vero' *Leg.* 1518. *cum Leg. Joh. MS.* [SB:910.] 'emma vero',
BL-52359:499v.
- ⁸⁴ 'fili', BL-52359:499v.
- ⁸⁵ 'Spíritus Sancti grácia', BL-52359:500r.
- ⁸⁶ SB-S:910.
- ⁸⁷ 'festinoque' *Leg.* 1518. [SB:910.]
- ⁸⁸ '&' *Chevallon.*, 'et' *Leg.* 1518. 'ut' *Leg. Joh. MS.* [SB:911.]
- ⁸⁹ 'incélant'? , BL-52359:500r.

Notes.

---

⁹⁰ 'Citra' *Chevallon.* [SB:911.]

⁹¹ 'érupti', BL-52359:500r.

⁹² *Legendum videtur Daniæ contra librorum auctoritatem.* [SB:911.]

⁹³ 'junior' *Legenda Job. MS. in litura ; non habent Portiforia.* 'sucinojunior' *Chevallon.* 'suveino iunior' *Leg. 1518.* [SB:911.] 'eweino? minor', BL-52359:500r.

⁹⁴ 'preparáverat', BL-52359:500r.

⁹⁵ 'scapla', BL-52359:500r.

⁹⁶ 'exténdet et elápsit córruit et demórsus est.', BL-52359:500r.

⁹⁷ 'intersigino.' *Leg. 1518.* [SB:912.]

⁹⁸ 'gratiosa' *Chevallon.* [SB:912.]

⁹⁹ 'quod me nequaquam . . . inglorium : quem ad regnum' (*cum Chev. et Leg. 1518.*). *Leg. Job. MS. manu prima, sed* 'qui me nequaquam . . . inglorium : et qui ad regnum' *manu secunda.* [SB:913.]

¹⁰⁰ SB:913. has 'valitúdine' with the note: 'valitudine' *Chevallon. cum Leg. Job. MS. et Leg. 1518.*

¹⁰¹ 'et . . . professione' *non habet Legenda Job. MS.* [SB:914.]

¹⁰² 1520-S:141r.

¹⁰³ 1520-S:141r.

¹⁰⁴ 1520-S:141r.

¹⁰⁵ 1520-S:141r.

¹⁰⁶ 1520-S:141r.

¹⁰⁷ 1520-S:141r.

¹⁰⁸ In 1520-S:141r. 'pape' is crossed out and 'episcopo' is inserted.

¹⁰⁹ 'tuum nos' *Missale cum Port.* [SB:914.]

¹¹⁰ 'Scti Iralixti' in binis page in summitatibus *Leg. 1518,* quamvis littere *k* vera formula alibi apud Hopylium invenitur, scilicet apud xvii. Julii (et ad Novemb. xxv. *K* et *k*). [SB:915]; 'In natali scti Kalixti' *Leg. 1518.* [SB:915]

¹¹¹ In 1520-S:141r. the incipit is 'Tempóribus Martíni imperatóris.'

¹¹² SB:915. has 'Calepódius' with the note: 'calepodius' *Chevallon. cum Leg. 1518* ; 'calopodius' *Portiforia.*

¹¹³ SB:915. has 'Calepódius' with the note: 'calepodiū' *Chevallon. cum Leg. 1518.*

¹¹⁴ SB:915. has 'Calepódius' with the note: 'calepodius' *Chevallon. cum Leg. 1518.*

¹¹⁵ SB:916. has 'Calepódius' with the note: 'calepodiū' *Chevallon. cum Leg. 1518.*

¹¹⁶ SB:916. has 'Calepódius' with the note: 'calepodius' *Chevallon. cum Leg. 1518* ; 'calopodius' *Portiforia.*

¹¹⁷ [In Dedicatione] Michaelis Archangeli, xxix. Septembris, {1424}. [SB:917.]

¹¹⁸ 'ane.' *Chev.* [SB:917.]

¹¹⁹ 1520-S:141r.

¹²⁰ 'accipere' *Legenda Job. MS.* [SB:918.]

¹²¹ SB-S:918.

¹²² 'Occeano' *Chevallon. cum Leg. 1518.* [SB:920.]

Notes.

- ¹²³ 'varia' *Chevallon. cum Leg.* 1518 ; 'mari' *Brev. Gonv.-Cai. MS.* 'maris' *Legenda Joh. MS. super lituram.* [SB:920.]
- ¹²⁴ 'abricesi' *Leg.* 1518. [SB:920.]
- ¹²⁵ 'abricesem' *Leg.* 1518. *ubi mox 'britania.'* [SB:920.]
- ¹²⁶ 'tantum' *Chevallon.* ; 'vero' *Brev. Gonv.-Cai. MS.* ; 'tanta' *Legenda Joh., MS. et Brev. Coll. Joh. Cant. MS.* ; 'tamen' *Leg.* 1518. [SB:920.]
- ¹²⁷ 'pigneribus,' *Legenda Joh. MS.* [SB:924.]
- ¹²⁸ 'conectio' *Chevallon.* [SB:924.]
- ¹²⁹ 'que' *Legenda Joh. MS. cum Leg.* 1518. [SB:925.]
- ¹³⁰ 'ceci' *Legenda Joh. MS. cum Leg.* 1518 ; *non habet Chevallon.* [SB:925.]
- ¹³¹ 'diuinitus suum recepit visum,' *Legenda Joh. MS.* [SB:925.]
- ¹³² 'ostensione' *Legenda Joh. MS. cum Leg.* 1518. [SB:926.]
- ¹³³ 1520-S:141r.
- ¹³⁴ 1520-S:141r.
- ¹³⁵ 1520-S:141r. Part of this rubric is illegible.
- ¹³⁶ 'de communi unius virginis non martyris', 1520-S:141r.
- ¹³⁷ 'sentiámus', 1520-S:142v.
- ¹³⁸ 'totum de Communi.' *Leg.* 1518. [SB:927.]
- ¹³⁹ SB-S:928.
- ¹⁴⁰ 'Sancte', 1520-S:142v.
- ¹⁴¹ 1520-S:142v.
- ¹⁴² SB-S:930.
- ¹⁴³ 1520-S:142v.
- ¹⁴⁴ 1520-S:142v.
- ¹⁴⁵ 'quésumus Dómine', 1520-S:142v.
- ¹⁴⁶ 'absólvas', 1520-S:142v.
- ¹⁴⁷ 'Gloriósus evangelísta Christi Lucas', 1520-S:142v.
- ¹⁴⁸ 'nominis dei' *Chevallon.* 'noīs' (*tantum*) *Leg.* 1518. 'nominis Christi' *Leg Joh. MS., Portif. 1519, 1557.* [SB:931.]
- ¹⁴⁹ *Legendum videtur 'eum cum,' quod habent Portiforia.* [SB:932.]
- ¹⁵⁰ SB-S:932.
- ¹⁵¹ SB-S:933. give the preceding as a couplet : Jura sacerdótii / Lucas tenet ore júvenci.
- ¹⁵² SB-S:933.
- ¹⁵³ 'a Deo dilectum' *Legenda Joh. MS.* ; 'ad dilectum. Ergo et Dei te' *Leg.* 1518. [SB:934.]
- ¹⁵⁴ 'bythinia' *Leg.* 1518. [SB:935.]
- ¹⁵⁵ *Gregorii In Evangelia, Homilia XVII., Opera I.* 1496. [SB:935.] 'Omelia venerabilis Bede presbyter Dóminus ac Salvátor.', 1520-S :142v.
- ¹⁵⁶ '[per]', SB-S:936.
- ¹⁵⁷ 'quatenus hoc nobis' *Chevallon.* 'quatinus hoc nobis' *Leg.* 1518. [SB:936.]

Notes.

---

¹⁵⁸ 1520-S:142v.

¹⁵⁹ 'Similitudo animálium.', 1520-S:142v. However, the reference is in fact to 'Similitúdo vultus', as on the feast of St. Matthew. See Risby:75r.

¹⁶⁰ 1520-S:142v.

¹⁶¹ This feast does not appear in 1520-S.

¹⁶² 'Scē fredesvuide v'ginis nō mar. ix lect'. de cōi.' Leg. 1518. [SB:937.]

¹⁶³ 'bonumvadum' *Chevallon*. [SB:938.]

¹⁶⁴ SB-S:938.

¹⁶⁵ 'milia' Leg. 1518. [SB:943.]

¹⁶⁶ 'v'ginū et mar.' Leg. 1518. [SB:943.] 1531. provides only a collect and three lessons. AS. and PEN provide proper music for a feast of three lessons. 1520-S. provides music for a feast of nine lessons. This appears in the Appendix.

¹⁶⁷ PEN:272r.

¹⁶⁸ AS:567. has only the text incipit here. In PEN:272r. 'celórum ságene' is set FE.D.C CD.D.C; 'ex' is set EG; there is no no flat at 'quam'.

¹⁶⁹ In PEN:272r. 'Veníte' is set DA.AGAB,,A.

¹⁷⁰ AS:567.

¹⁷¹ In AS:567. 'factus' is set G.G.

¹⁷² 'quod diu' Leg. 1518. [SB:944.]

¹⁷³ 'exsoluit' Leg. 1518. [SB:944.]

¹⁷⁴ SB-S:944.

¹⁷⁵ In PEN:272v. 'Felíciter' is set DCA.CDE.D.D.

¹⁷⁶ 'religatisque . . . abierunt.' Leg. 1518. [SB:944.]

¹⁷⁷ 'egresse sunt.' *Legenda Job. MS. cum Leg.* 1518. [SB:944.]

¹⁷⁸ SB-S:945.

¹⁷⁹ In PEN:272v. 'Innumerábilis' is set D.D.A.CDED.CD.D; 'est' is set ABCA; 'perhenni' begins AGGF. PEN:272v. omits the repeated part of the melisma at 'applicare' but has a blank space here, suggesting an omission at this point. AS:568. omits 'mentis'.

¹⁸⁰ PEN:272v.

¹⁸¹ AS:569. and PEN:273r. have no 'V. Glória Patri.'

¹⁸² In PEN:273r. 'Prudéntes' is set D.D.C.

¹⁸³ PEN:273r.

¹⁸⁴ AS:569. and PEN:273r. have no 'V. Glória Patri.' In PEN:273r. 'factus' is set FG.GF.

¹⁸⁵ PEN:273r.

¹⁸⁶ AS:569. and PEN:273r. have no 'V. Glória Patri.' In PEN:273r. 'lampáibus' is set GF.FG.GF.F. 'exíerunt óbviā' is set A.A.A.A GA.G.G.

¹⁸⁷ AS:568-569.

¹⁸⁸ 1520-S:146v. has the following prayer and rubric. 'Deus qui sanctis martyribus tuis Críspino et Crispiniano corónam martyrii prestitísti : concéde quésumus, ut eórum intercessióne véniam

Notes.

---

consequámur delictórum, et etérna gáudia beatórum. Per. *Cetera de communi plurimorum martyrum.*¹

¹⁸⁹ 1520-S:147r. has the following prayer. 'Deus qui preséntem diem beáti Johánnis confessórí tui atque pontíficis migratióne consecrásti, da ecclésie tue digne de ejus consolatióne gaudére : ut apud misericórdiam tuam exémplis ejus adjuvémur et méritis. Per Dóminum.'

¹⁹⁰ SB-S:946.

¹⁹¹ 'rei gesta' *Chev.* [SB:947.]

¹⁹² 'beuerlaco epo. & confes. videlicet de cōi.' Leg. 1518. [SB:947]

¹⁹³ 'Ipseque' conjectit Fr. P. [SB:948]

¹⁹⁴ 'de monte. *Omel. ex cōmē ve. be, psby.* Turbe q̄ de longe. q̄re in plurimorum martyrum.' Leg. 1518. [SB:950.]

¹⁹⁵ 1520-S:147r.

¹⁹⁶ 1520-S:147r.

¹⁹⁷ SB-S:940.

¹⁹⁸ 'Waradath' *Brev. Job. MS.* ; 'Waradag' *Port.* 1519, 1557. [SB:951.]

¹⁹⁹ 'Xersos.' *Legenda Job. MS., cum Leg.* 1518. [SB:951.]

²⁰⁰ SB-S:951.

²⁰¹ 'additum' *Legenda Job. MS.* [SB:952.]

²⁰² 'samur' *Leg.* 1518. *cum Port.* 1519, 1557. [SB:953.]

²⁰³ 'vestris: per purgameta & abiecti.' *Leg.* 1518. [SB:953.]

²⁰⁴ 'samur' *Leg.* 1518. *cum Port.* 1519, 1557. [SB:953.]

²⁰⁵ *Augustini In Joannis Evangelium, Tractat.* LXXXVII. LXXXVIII. [SB:955.]

²⁰⁶ 'nolle quod diligit.' *Chevallon.* ; 'nolle qu diligit.' *Leg.* 1518. 'nolle diligere quod diligit.' *Portif.* 1519, 1557. [SB:956.]

²⁰⁷ SB-S:956.

²⁰⁸ 'reconsilians' *Chevallon.* [SB:956.]

²⁰⁹ 'in mundum' *habet Chevallon. cum Leg.* 1518. *sed omittunt Port.* 1519, 1557. [SB:956.]

²¹⁰ 'nomen meum.' *Legenda Job. MS.* [SB:958.]

²¹¹ 'Sancti nos quésumus Dómine mártýris tui Quintíni', 1520-S :147r.

²¹² 'ambianensium' *Brev. Job. MS. cum Port.* [SB:957.]

²¹³ SB-S:959.